

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DÖRGİ

YIL : 7

SAYI : 77

MAYIS 1968

İÇİNDEKİLER

Sayfa

Cumhurbaşkanı C. Sunay'ın VIII. TSE Genel Kuruluna mesajı	3
TSE Haberleri	5.9
ISO hakkında	11
TSE Hazırlık grupplarında	12
Standard Dünyasından haberler	13
Ayarlı Demir Maden Direkleri Standardı ...	14-15
TSE VIII. Genel Kuruluna katılan üyeleri ...	16
Türk Standardları Enstitüsü faaliyetleri ...	17-27

Summary Of Contents 29-32

NECATİBEY CADDESİ
ANKARA

31 Mayıs 1968 tarihinde basılmıştır.

STANDARD

Sayın Okurlarının

19 Mayıs Gençlik ve Spor

Bayramı ile

27 Mayıs Hürriyet ve Anayasası bayramını kutlar

AYIN İÇİNDEN

Mayıs'ın 20'nci günü TSE'nin VIII. inci Genel Kurulu toplandı. Cumhurbaşkanı Sayın Cevdet Sunay'ın, Genel Kurul Başkanlığına gönderdikleri ve fotokopisini sunduğumuz mektupları üyelerin alkışları arasında okundu.

Büyük bir olgunluk içinde yapılan toplantıda Yönetim Kurulu'nun bir yıllık çalışmaları uygun bulundu ve övüldü. Önümüzdeki yılın bütçesiyle iş programı da kabul olundu. Süreleri sona eren iki Yönetim Kurulu üyesi yerine yapılan seçimde Fasih Atam ile Celâl İmre Yeniden üyeliğe seçildiler.

Genel Kurul üyelerinin adları ile temsil ettiğleri kurumları gösteren listeyi okuyucularımıza sunuyoruz. Yönetim Kurulu raporundan çıkarılan özeti de, eski yıllardaki gibi, veriyoruz. Ayrıca, toplantıdan izlenimleri de geniş olarak bulacaksınız. Kuce kâğıdına basılmış fotoğraflar da Genel Kurul toplantısını yansıtmaktadır.

Ay içinde, ISO Genel Sekreteri Mr. H. C. Sharpston, teşkilâti ilgilendiren önemli konular hakkında ISO Başkanı Faruk A. Sünter ile görüşmek üzere Ankara'ya gelmiştir.

Bu sayımızda ISO'nun bazı yönlerini aydınlığa çikan ve berraklığa kavuşturan bir yazı da yayınlıyoruz.

STANDARD

Cumhurbaşkanımız Sayın Cevdet Sunay, TSE'nin 20 Mayıs 1968 günü toplanan VIII. Genel Kurulu'na bir mesaj göndermişlerdir. Yanda, bu mesajın bir fotokopisini sunuyoruz.

Yukarıdaki fotoğrafta ise Cumhurbaşkanımız, geçen yıl TSE'yi ziyaretlerinde, Yönetim Kurulu Başkanı Faruk A. Sünter'den standard çalışmaları hakkında bilgi alırken görülüyor.

TÜRKİYE
CUMHURBAŞKANLIĞI
ANKARA

20 MAYIS 1968

TÜRK STANDARTLARI ENSTİTÜSÜ
VIII. nci Genel Kurul Toplantısı Başkanlığına
A N K A R A

Genel Kurul toplantısına katılmış olan değerli üyeleri' ve misafirleri ve temsil ettikleri kurumları en iyi temennilerle selâmlarım.

Sürekli bir gelişme halinde bulunan planlı ve programlı çalışmalarınızın memlekete ve iş kaynaklarımıza yayılan etkileri iktisadi hayatımızın hemen hemen her alanında neticelerini vermeğe başlamıştır. Bundan büyük bir memnunluk duyulmaktadır. Bu münasebetle tebrik ve takdirlerimi sunarım.

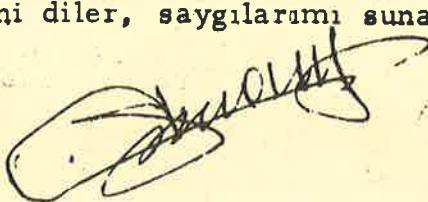
Memleketin imalât ve üretiminde kalite ve kontrolun sağlanmasına mâtuf gayretlerinizin, dış ticaretimiz bakımından da olumlu sonuçlar vereceğini ümit ediyorum.

Milletlerarası Standardizasyon Teşkilâtı ve benzeri kuruluşları yapmakta olduğunuz işbirliğinin çalışmalarını hız ve yenilikler kazandıracağına ve milletlerarası teknik yardımlaşma ilişkilerimizde de faydalı olacağına inanıyorum.

Bir temsilcinizin, Milletlerarası Standardizasyon Teşkilâtının Başkanlığına seçilmiş olmasını, bu vadideki çalışmalarınızın iftihara değer bir başarısı sayıyorum.

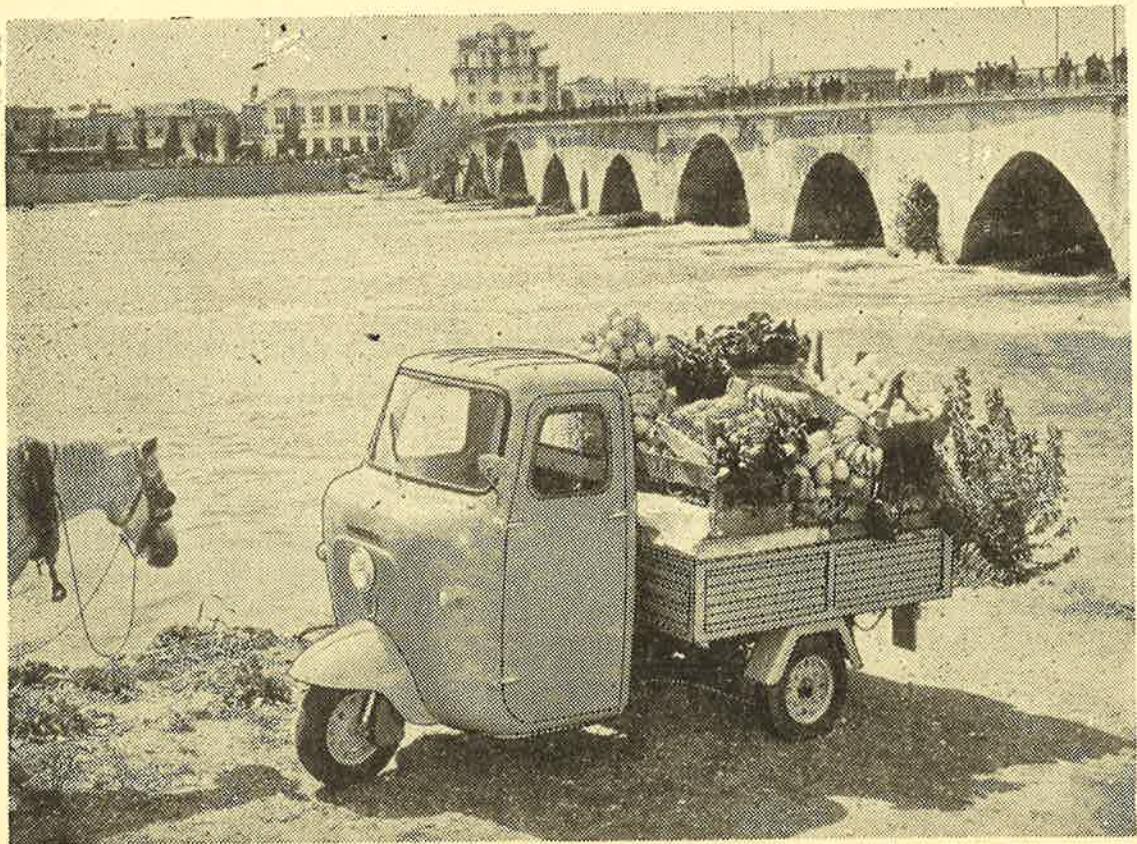
Enstitünün; teşkilât, eğitim, mevzuat, yayın ve tanıtma konularında yapmakta olduğu çalışmaların, artmasını arzu ettiğimiz ilgili teşekkürler tarafından sürekli bir şekilde desteklenmesini, Teknik ve Meslekî Öğretime de intikal ettirilmesini tavsiye ederim.

Genel Kurulun başarılı olmasını, aynı zamanda kutladığınız KURULUŞ BAYRAMI'nın hoş geçmesini diler, saygılarımı sunarım.

CEVDET SUNAY
Cumhurbaşkanı

ARCELİK

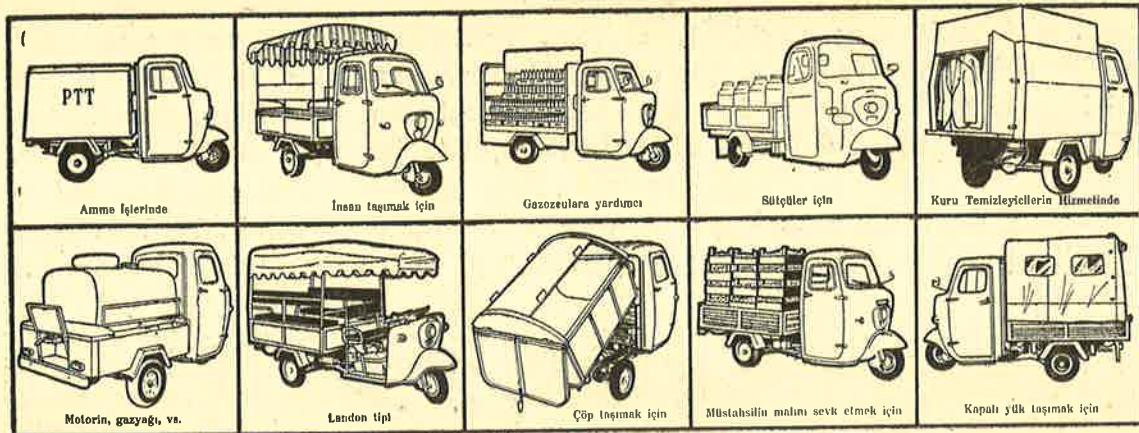
TRİPORTÖRÜ

AYDA 600 LIRA TAKSİTLE

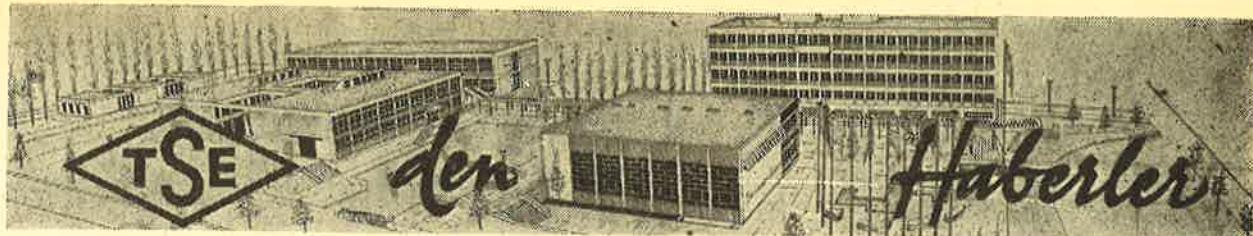
Sürat - Emniyet - Ekonomi

Bol ve Ucuz Yedek Parça - Muntazam ve Süratlı Servis

Genel Satıcısı: MOTÖR TİCARET A.Ş. Mecidiyeköy, Büyükdere Cad. No. 97, Tel.: 47 80 00

— 47 —

**TSE Genel Sekreteri, MPM Seminerinde
Bir Tebliğ Verdi**

«Standardizasyon, Çeşitlerin Çoğaltılması ve Azaltılması»

Veli İsfendiyar tebliğini verirken. Yanda oturuma başkanlık eden F. A. Sünter görülmektedir

Milli Produktivite Merkezi, 6-9 Mayıs 1968 tarihlerinde «Endüstride Produktivite» konulu bir seminer düzenlemiştir. Seminer çalışmalarında, hergün sabah ve öğleden sonra verilen tebliğlerle konu çeşitli açılar, dan ele alınmış ve yetkili uzmanlar tarafından eşleştirilmiştir.

TSE Genel Sekreteri Veli İsfendiyar da, seminerin ikinci günü öğleden sonra «Standardizasyon, Çeşitlerin Çoğaltılması (diversification) ve Azaltılması (simplification)» konusunda bir tebliğ vermiştir.

TSE Başkanı Faruk A. Sünter'in yönettiği bu oturumda İsfendiyar, ilk olarak standardizasyon konusunu ele almış, insanlığın ilk çağlarında tabii bir eğilim olarak mevcut bulunan standardizasyon hareketinin, daha sonraki uzun devreler içinde nasıl bilişli bir disiplin haline getirildiği-

ni, örnekler vererek belirtmiştir. Bu konuda eski Mısırdan, Venediklerden ölçü birimlerindeki gelişmeler bakımından İngiltere'den ve Osmanlı İmparatorluğundan verilen örnekler ile uyandırmıştır.

Konuşmasının bu bölümünü, modern standardizasyonun öncüsü sayılan B. Amerika'lı tüfek imalatçısı Eli Whitney'in tecrübelerini ve Cumhuriyet Döneminde, memleketimizde girişilen hamleleri anlatmakla tamamlayan İsfendiyar, daha sonra standardizasyon ile çeşitlerin azaltılması (simplification)ının aynı seyler olmadığını; fakat aralarında sıkı ilişkiler bulunduğu açıklaşmış, Birinci Dünya Savaşı sonrasında B. Amerika'da girişilen tiplerin azaltılması faaliyetleri sonucunda elde edilen önemli tasarruflar ve produktivite artımı üzerinde durmuştur.

Konuşmasının son bölümünde İsfendiyar, tüketici kitlesinin tabii eğitimlerine tabii olarak, üreticilerin rakiplerinden farklı mal ortaya koymak amacıyla çeşit ve tipleri çoğaltıklarını; bu yüzden de özellikle işletme masraflarının arttığını söylemiş ve bunun ancak bilimsel bir geçit azaltma metoduyla önlenebileceğini; Fransızların, Almanların ve özellikle Amerika'lıların bu konuda yaptıkları uzun çahşmalardan sonra meydana koydukları «standard sayılar» ve «standard sayı serileri» (1) sistemlerinin bugün bütün Dünyada kabul edilerek uygulandığını sözlerine eklemiştir.

Bir saatten fazla süren bu konuşmadan sonra, seminere katılanlar konuşmaciya çeşitli sorular yöneltmişler ve ilgiledikleri konularda aydınlatıcı bilgi almışlardır.

(1) Bu konuda Milletlerarası Standardizasyon Teskilatı tarafından yayınlanan tavsiyeler TSE'ce de benimsenmiş, TS 299 ve TS 300 numaraları ile kabul edilen Türk Standardları yayınlanarak 3 ve 4 TL bedeli karşılığında ilgillerin istifadelerine sunulmuştur.

Standardizasyon konusundaki tebliği izleyenlerden bir grup

SON DAKİKA

Madrid'deki Milletlerarası Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi (IOOC) toplantılarına katılan TSE laboratuvar Müdürü Argun Dağcıoğlu, aldığı tel habere göre Konsey, TSE Laboratuvarlarını bu konuda milletlerarası nitelikte tesisi olaraq onaylamıştır.

Bu önemli olay hakkında gelecek sayımızda geniş bilgi sunacağız.

TSE'nin VIII. Genel Kurulu Toplandı

Cumhurbaşkanı Sunay Genel Kurula Bir Mesaj Gönderdi

Olgun bir hava içinde tamamlanan çalışmalar sonunda C. İmre ve F. Atam Yönetim Kuruluna yeniden seçildiler

Türk Standardları Enstitüsü'nün sekizinci Genel Kurulu, 20 Mayıs Pazartesi günü saat 10.00 da, Enstitütün «Ankara, Necatibey Caddesi, 112» adresindeki merkezinde toplanmıştır.

İlk olarak Yönetim Kurulu Başkanı Faruk A. Sünter söz almış, delegelere «Hos geldiniz» dedikten sonra, VIII. Genel Kurul'un alacağı kararların hayırlı olmasını dilemiş ve hazır bulunanları Ata'nın huzurunda 1 dakikalık saygı duruşuna dävet etmiştir.

Saygı durusundan sonra Başkanlık Divanı'nın seçimine geçilmiş ve Başkanlığa Prof. Dr. Necmi Tanyolag, Başkan Vekilliğine de Muzaffer Uygumer ve Cemal Üner oybirliği ile seçilmişlerdir.

Genel Kurul Başkanı Prof. Tanrıoğlu, sahse ve Divan adına delegelerle teşekkürlerini bildirdikten sonra, Cumhurbaşkanımız Sayın Cevdet Sunay'ın VIII. TSE Genel Kurulu'na göndermiş bulunduğu mesajı a-

yakta okumuştur. Bu mesajın tam metnini okuyucularımız, 3. sayfada bulacıklardır.

Coşkun alkışlarla karşılanan mesajdan sonra gündemin üçüncü maddesini gereğince Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan bütçe ve personel kadrosunu incelemek üzere üç kişilik komisyon seçilmiş ve daha sonra gündemin dördüncü maddesindeki Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu, Mali Rapor ve Denetleme Kurulu Raporunun görüşülmemesine geçirilmişdir.

Raporlar, Genel Kurul üyelerine, toplantı tarihinden 11 gün önce gönderilmiş bulunduğu, yeniden okunmak suretile doğacak zaman kaybi önlenmiş ve Yönetim Kurulu Başkanı'nın, bir yıllık faaliyeti kısaca, özet halinde açıklanması oylanarak kabul edilmiştir.

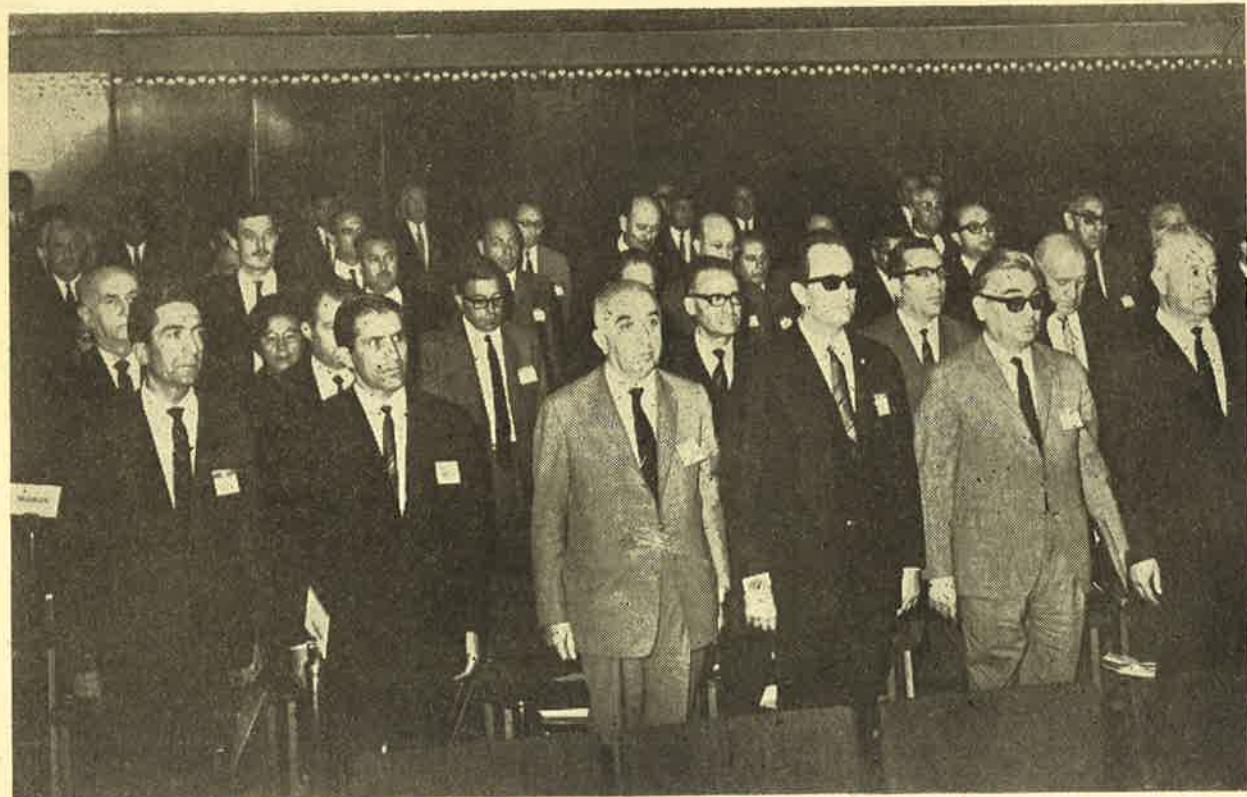
Bunun üzerine Başkan Faruk A. Sünter söz almış ve yaptığı konuşmada, hem Faaliyet Raporunu ana hatlarıyla özetlemiş; hem de daha

ayrıntı bilgi verilmesi gereken hırsılarda delegeleri aydınlatmıştır.

Bu arada Sünter, Rapor'da yer almış bulunmasına rağmen, geçen dönemde Teknik Kurul tarafından kabul edilmeyen 20 kadar standard tasarısi sebebiyle kabul edilen standard sayısının 105'de kalmasının nedenlerini açıklamış; yemeklik zeytinyağı standartlarının geliştirilmesi konusundaki çalışmalar hakkında geniş bilgi vermiş; mecburi standard uygulamasındaki aksaklıklar üzerinde durarak bu sisteme yapılması gereken değişiklikler hakkında görüşlerini belirtmiş; TSE Laboratuvarları, milletlerarası çalışmalar, teşkilat, eğitim, yayın ve tanıtma faaliyetleri konularında tamamlayıcı bilgiler vermiştir.

Bu açıklamalardan sonra Başkan, Raporlar hakkında görüşlerini bildirmek isteyenlere söz vermiştir.

İlk olarak Etibank temsilcisi Nurettin Norman kürsüye gelmiş ve gerek baskı, gerekse muhteva ba-

VIII. Genel Kurul üyeleri saygı durusunda

kümlerinden her yıl gelişme gösteren Raporların memnunluk uyandırdığını belirttiğten sonra Genel Kurul'a temsilci gönderen A, B ve C Gruplarındaki kuruluların sayıların daki eşitliğin bozulmaka olduğunu, mecburi standard uygulaması konusunda, kontrol teşkilatının genişletilmesine ihtiyaç bulunmadığını, zira belediyelerin yaptığı gibi kontrolların bakkal dükkânlarına kadar indirilmemesi gerektiğini ifade etmiş tir.

Norman, daha sonra TSE Laboratuvarlarının tamamlanması ve işletmeye açılması için Hükümetin ve diğer bütün kuruluşların azamı madde ve manevi desteği yapmaları gerektiğini söylemiş, TSE gelirlerinin arttırılması konusunda daha belirli bir yol izlenmesini, gelecek dönemin iş programına gerekli bazı konuların ithalini sözlerine eklemiştir.

Nurettin Norman'dan sonra kürsüye gelen Makina Mühendisleri Odası Temsilcisi Mustafa Seyrek, önce hazırllanmış bulunan standardlarımıza sayıca gelişen sanayimizin ihtiyaçlarını karşılayamadığını, standard yapmaya ayrılan ödenegin, TSE'nin dar bütçe imkânlarına para, lel olarak sınırlı bulunduğu ve standardlara ihtiyaç duyan bütün özel ve resmi sektör kuruluşlarının, kendi bütçelerinden ayıracakları fonlarla TSE'yi desteklemeleri gerektiğini, kapasitesi bakımından mükemmel bulunan laboratuvarların tizerinde önemle durulmasının şart olduğunu ileri sürmüştür; elektronik standardları konusunda çok geri bulunduğu muzu ve bu yöndeki faaliyetlerin artırılmasını dilemiştir.

Enstitünün gelir bütçesini artırmak üzere daha yoğun bir çalışma gösterilmesi gerektiğini de ifade eden Seyrek, milletlerarası çalışmaların oldukça tamkâr olduğunu ve dünya çapındaki temaların görüg ve bilgiyi artırmak bakımından da çok faydalı olduğunu sözlerine ekleyleyerek konuşmasını tamamlamıştır.

Üçüncü olarak konuşan Mustafa Parlar, mecburi standardların sayısının neden artılamadığını sormuş, Mühendis Odalarının «Kalite Belgesi» vermek suretiyle yürütüllerini faaliyetle TSE'nin marka uygulamasının koordine bir şekilde yürütülememesindeki sebeplerin açıklamasını istemiştir.

Son konuşmayı yapan Ankara Sanayi Odası Temsilcisi Özdemir Yarar ise, standard yapma ve uygulamanın gerekli olduğunu; ancak memleketimizin diğer şartlarının, hentiz iyi bir standard uygulamasına uygun seviyeye gelmediğini, bu yönde de tedbirler alınması gerektiğini, çeşitli örneklerle belirtmiştir.

Söz alan delegelerin hepsi, ISO Başkanlığına seçilen ve bu görevine 1968 basından itibaren başlayan Faruk A. Sünter'i tebrik etmişlerdir.

Başka konuşmak isteyen olmadığı için Başkan sözü, tenkilderi cevaplardırmak üzere Yönetim Kurulu Başkanı Faruk A. Sünter'e vermiştir.

Etibank Temsilcisi N. Norman Konuşurken

İlk olarak Nurettin Norman'ın tenkildlerini ele alan Sünter, Genel Kurul üyelerinin gruplara göre ayrılmış, 132 Sayılı Kanun ve bu Kanuna göre çıkarılan Organlar Yönetmeliği hükümlerinin geçerli olduğunu, durumun bu hükümlere göre ortaya çıktığını ve esasen dengenin

Makina Mühendisleri Odasından M. Seyrek konuşmasını yaparken

halen mevcut bulunduğu söylemiş, standard kontrolleri konusunda Norman'la aynı fikirde olmadığını, sonradan kontrollerinin bu iş için yetersiz kaldığını çeşitli örnekler vererek açıklamıştır.

Konuşmasının burasında, bu konuya değinen bütün konuşmalara ce-

Ankara Sanayi Odası delegesi Ö. Yarar

vap olmak üzere Sünter, TSE gelirlerini artırma bakımından Devlet Planlama Teşkilatı, Hükümet ve diğer kuruluşlar nezdindeki çalışmalar etrafında açıklayarak konunun halen bulunduğu safhalar hakkında bil-

gi vermiş, 132 Sayılı Kanunda bu başkınдан bir değişiklikte gitmenin düşünülmemişti.

Norman'ın üzerinde durduğu başkın madenlerin Standardları hakkında da bilgi veren Sünter, daha sonra Mustafa Seyrek'e cevap vermiş, Standardların sanayinin gelişmesiyle paralel bir seyir takip etmesi ve teknolojik kültüre yaptığı olumlu etkiler bakımından aynı görüşte olduğunu ve bu yüzden TSE İhtisas kurullarına ayrılan ödenegin tamamını bu kurullara bağlı teknik komiteler içinde harcamaya kararlı bulunduklarını ifade etmiş ve:

«— Mühendis Odalarından ve diğer kuruluşlardan yetkili arkadaşlar da çalışmalarımıza katılabilirler. Bunu memnunlukla karşılızarız; fakat bu parayı dışarıya vererek Enstitü dışında iş yapmak görüşünde değiliz» demiştir.

İhtiyaçların, ilgili çevrelerde daha etkili bir şekilde duyurulması hususundaki tenkidle de Sünter, su şekilde cevap vermiştir :

«— Mustafa Seyrek arkadaşımız, bağırmamızı, direnmemizi istiyor. Biz bunu yapmadan Enstitüyü bu hale getirdik. Daha işin başında da böyle isteklerle karşılaştık. Fakat bu metoda ihtiyaç kalmadan 30 milyon liralık bir müesseseye kurduk. Bu nasıl oldu? Önce muhit kurmak, sonra teşebbüse geçmek prensibi ile bunu başardık. Yılmadan, fakat sükünetle ve adım adım ilerledik. Raporumuzda aynı vechile olumlu sonuca varmak umidinde olduğumuz için aynı tempoyu muhafaza ettik.»

TSE Markası uygulamaları hakkında da açıklamalar yapan ve böyleselikle konuşmacıları aydınlatan Sünter, Özdemir Yarar'ın tereddütlerini gidermek amacıyla, TSE ile özel sektör arasındaki işbirliğine örnekler vererek konuşmasını tamamlamıştır.

Bu görüşmelerden sonra, Yönetim Kurulu ve Denetleme Kurulu Raporları oylanarak kabul edilmiş ve işbu işlem tamamlanmıştır.

Anıtkabir'i Ziyaret :

Sabah oturumunun sonunda ve rilen 1 saatlik arada, Genel Kurul tarafından seçilen bir heyet, Genel Kurul Başkan Vekillerinin Başkanlığından Anıtkabir'i ziyaret ederek, Büyüyük Atatürk'ün huzurunda saygı duruşunda bulunmuşlar ve TSE çelenğini koymuşlardır. Daha sonra Başkan Vekili Muzaffer Uyguner, özel defteri Genel Kurul adına imzalamıştır.

Eski Cumhurbaşkanı Cemal Gürsel'in kabrinde ziyaret ederek gezenk koyan TSE heyeti, Genel Kurul'un öğleden sonraki oturumuna katılmak üzere Enstitüye dönüştür.

Öğleden Sonraki Oturum :

VIII. TSE Genel Kurulu, aynı gün öğleden sonra da çalışmalarına devam etmiştir.

Gündem gereğince, ilk olarak boş bulunan TSE Kimya Hazırlık Grubu Başkanlığı için seçim yapılmıştır. (Devamı 28. sayfada)

FİLİZ FILİZ FILİZ FILİZ FILİZ FILİZ

FİLİZ ÇAYI

ÜSTÜN VASİFLİ ÇAYLARIN HARMANI İLE HAZIRLANMIŞTIR
ATİFTUNA

T. C. TEKEL İDARESİ

Türk Standardları Kataloğu Yayınlandı

Her yıl, TSE'nin çalışma dönen sonu itibarıyle hazırlanan Türk Standardları Kataloğu'nun yeni basımı geçtiğimiz ay içinde tamamlandı ve ilgili lere dağıtılmaya başlanmıştır.

Türk Standardlarının sıra numaralarını, adlarını, fiyatlarını ve milletlerarası desimal sınıflama esas tutularak konulara göre düzenlenmiş ayrı bir listeyi içtiva eden katalog, 30 Nisan 1968 tarihindeki durumu göstermektedir.

Bu tarihten itibaren bir yıllık gelişmeler ise, düzenli bir şekilde Dergimizde yer alacaktır. Bu bakımından, standardlarla ilgili bulunanların, Dergimizi dikkatle izlemeleri gerekmektedir.

1968 Kataloonda, ilk defa olarak çeşitli firmalarımızın reklamlarına da yer verilmiş bulunmaktadır. Geniş bir kitleye hitap eden ve bir yıl gibi uzun bir süre devamlı olarak el altında bulundurulacak olan Kataloga öndümüzdeki yıl için reklam vermek isteyen firmalarımızın sımdiden TSE'ye müracaatları rica olunur.

Yugoslav Ticaret Heyeti TSE'de

T. Odalar Birliği'nin davetlisi olarak bir süre yurdumuzda inceleme ve temaslarda bulunan bir Yugoslav Ticaret Heyeti, 26 Mayıs günü sabahı Türk Standardları Enstitüsü'ni de ziyaret etmiş, çalışmalar hakkında bilgi aldıktan sonra tesis ve laboratuvarları gezmiştir.

Fotoğrafta misafirler, TSE Başkanı ve Genel Sekreteri ile birlikte, TSE'de yapılan toplantıda görülmektedirler.

T.C. Resmi Gazete 'den Standard Haberleri

28.4.1967 tarih ve 6/8131 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile mecburi kılınan TS. 437 «Asbestli Çimento Bağışsız Pis Su ve Yağmur Suyu Boruları ile Boru Özel Parçaları» standardının bazı maddelerinde yapılan değişiklikler 6.5.1968 tarih ve 12891 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6.5.1968 tarih ve 6/9877 sayılı Kararname ile, yayımından iki ay sonra uygulanmak üzere, yürürlüğe konulmuştur. Yeni metin aşağıda gösterilmiştir :

Madde No. Yeni Metin

0.2.4 — Boru özel parçaları : Asbestli çimento boru özel parçaları, asbestli çimento pis su borularının montajı için lüzumlu, 90° , 45° , 30° lik dirsek, deve boyunu (Paralel), 45° lik çatal, 45° lik çift çatal, 87° lik çatal, 70 lik çift çatal, 70° lik köşe çift çatal, redüksyonlar, temizleme boruları, yataş silfonlar olup bunlar genellikle yalıtlıdır.

1.2.3 — Su emme yeteneği : Asbestli çimentodan yapılmış pis su ve yağmur boruları ve boru özel par-

calarında, su emme yeteneği, Madde 2.2.2. deki deney uygulandığında yüzde 22 den fazla olmamalıdır.

1.2.4 — İç basınç dayanımı : Asbestli çimentodan yapılmış pis su ve yağmur boruları ve boru özel parçaları, madde 2.2.3. deki deney uygulandığında 10 Kg/Cm^2 iç basınçda dayanmalıdır.

1.2.5 — Su sızdırmazlık : Asbestli çimentodan yapılmış pis su ve yağmur boruları ve boru özel parçalarında, Madde 2.2.1. deki deney uygulandığında, 0.5 Kg/Cm^2 aşırı basınç altında ve 10 dakika sürede su kaçağı, terleme ve ıslama olmamalıdır.

2.2.1.2. — Nümune adedi : Bu deney için 3 tane müflü kısmında çapakları temizlenmiş ve yalıtmamış boru ve boru özel parçaları alınır.

2.2.1.3. — Deneyin yapılışı : (Satır : 3) ... doldurulur, 10 dakika...

2.2.2.1. — Nümune adedi :

Bu deney için 3 tane boru veya boru özel parçalarından kesilerek çıkarılmış 2.5 Cm . genişliğinde yalıtmamış boru bilezikleri kullanılır. (Bekleme süresi Madde 2.2.1.1 deki gibidir)

2.2.2.2. — Deneyin yapılışı : (Satır : 3) ... $+ 5^\circ \text{C}$ de...

2.2.3.1. — Nümune adedi : Bu deney için boru veya boru özel parçalarından kesilerek çıkarılmış ve çapakları silinmiş, 3 adet 10 ilâ 25 Cm. uzunluğunda yalıtmamış boru parçası alınır. (Bekleme süresi Madde 2.2.1.1 deki gibidir)

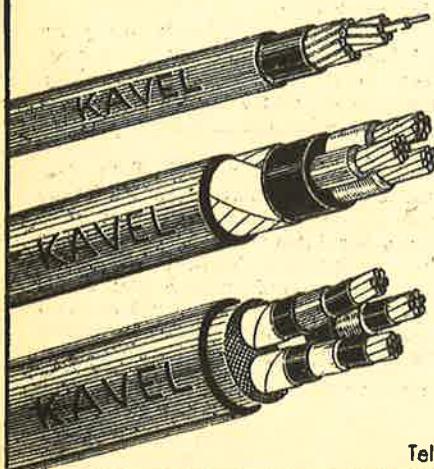
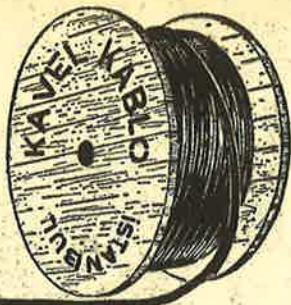
4.2 — (2. paragraf) : Bu vesikada her parti mal için aşağıdaki bilgilere yer verilmesi gereklidir :

- Su sızdırmazlık,
- Su emme,
- İç basınç dayanımı,
- Anma çapı,
- Boru ekseninden sapma,

— Bu standardın işaret ve numarası,

— Firmanın markası veya kısa adı.

KAVEL

- PLASTİK İZOLELİ ELEKTRİK İLETKENLERİ
- YERALTI KABLOLARI
(Yüksek ve alçak gerilim 240 mm² ye kadar)
- EMAYE BOBİN TELLERİ
(10.10 mmØ : 3 mmØ)
- SUNİ DERİ ve YER MUŞAMBALARI

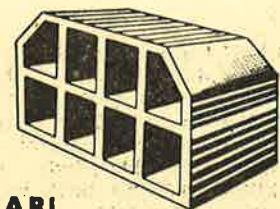
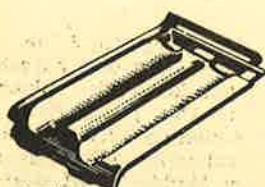
Yeraltı Kablosu NK-NKBA'ya nazaran üstün özelliklerini taşıyan
YVV (NYY) YVMV (NYCY)
YVSV (NYFY) YVMHV (NYCEY)
Kablolarında ve her tip İletkenlerde KAVEL markası standartlara uygunluğun ifadesi ve üstün kalitenin sembolüdür.

KAVEL KABLO ve ELEKTRİK MALZEMESİ A. S.
İSTİNDE - İSTANBUL

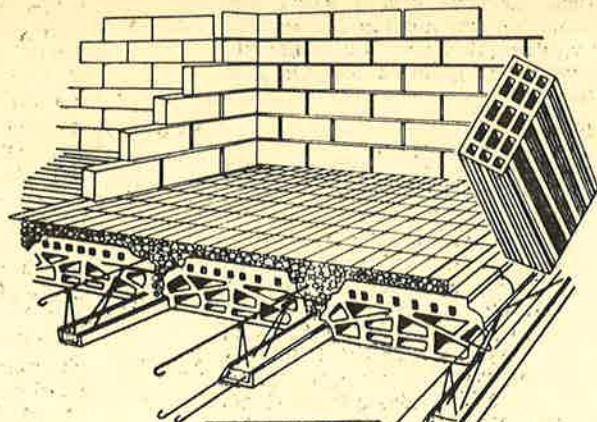
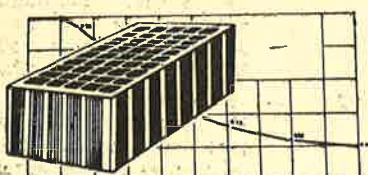
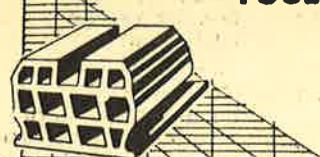
Telefon : 63 34 00 - 63 34 01

Telgraf : KAVELKABLO - İstanbul

Standard — 61

TUĞLA KİREMİT VE ASMOLEN FABRİKALARI

SATIŞ ŞUBELERİ :

İSTANBUL

Meclisi Mebusan Cad. Arhan Salıpazarı - İstanbul
☎ : 49 58 02 - 44 81 29

KADIKÖY

Mühürdar Fuat Bey Sokak Talas İş Hanı kat I
Kadıköy - İstanbul
☎ : 36 13 42 - 36 48 98

UMUM MÜDÜRLÜK

Meclisi Mebusan Cad. Arhan
Salıpazarı - İstanbul
☎ : 49 79 56 49 74 14

Standard — 62

ISO Hakkında

I. Taner BERKÜN

1955 yılından beri Türk Standardları Enstitüsü olarak üyesi ve Türkiye temsilcisi bulunduğuımız Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) hakkında, Dergimizde zaman zaman tanıtıçı yazılar yer almış; ISO'nun kabül ettiği milletlerarası standard tavsiyelerin listeleri yayılmıştır.

Bununla beraber, 20 Mayıs 1968 günü toplanan Sekizinci TSE Genel Kurulunda, Sayın Faruk A. Sünter'in ISO Başkanlığına seçilmesi dolayısıyla Sayın Cumhurbaşkanımızın gönderdiği mesajda belirtikleri takdir ve tebrikleri ile delegeler tarafından yapılan çeşitli konuşmalar, Teşkilatın kuruluşu, tarihçesi ve organları hakkında daha geniş bilgi verilmesini gerektirmiştir.

Bu yazının amacı, ISO gibi 61 ülkenin üyesi bulunduğu büyük ve etkili bir milletlerarası kuruluşu o kuyucularımıza daha iyi tanıtmak, statüsü ve yönetim tarzi hakkında aydınlatıcı bilgiler sunmaktır.

ISO'nun Kuruluşu ve Gelişmesi:

Milletlerarası Standardizasyon konusundaki ilk organize çalışmalar, 20. yüzyıl ile birlikte başlar. Hatırlanacağı gibi, bugün Milletlerarası Elektroteknik Komisyonu (IEC) adı ile anılan ve ISO ile birlikte, milletlerarası standardizasyon çalışmalarında büyük başarılar elde etmiş bulunan Teşkilat, 1906 yılında kurulmuştur. IEC, 1947 de ISO'ya bağlanmakla beraber yönetim ve finansman bakımından bağımsızlığını muhafaza etmektedir.

Elektrik ve elektroteknik konularının dışındaki bütün konuları kapsayan organize bir milletlerarası standardizasyon ihtiyacı ise, özellikle Birinci Dünya Savaşından sonra kendini göstermiştir.

1926 yılında 20 kadar ülkenin millî standard kuruluşları «Millî Standard Birlikleri Milletlerarası Federasyonu (ISA)» nu meydana getirmiştir.

Standardizasyon alanında milletlerarası işbirliğini sağlamak yolunda büyük çabalar harcayan ISA, ikinci Dünya Savaşı yüzünden faaliyetine 1942 yılında son vermiştir. Esasen, 1939 dan beri mecburi bir duraklama gösteren Teşkilat, savaşa katılan bazı üyeleriinde ayrılmışla bütünü zayıflamış bulunuyordu.

Milletlerarası standardizasyon çabalarını, bir geçiş dönemi sayila-

bilecek olan 1944-46 yılları arasında «Birleşmiş Milletler Standardları Koordinasyon Komitesi» (UNSCC) yürütülmüştür.

18 Müttefik Devletin üye olduğu bu Komite'nin çalışmalarını savaş içinde faaliyet gösteren bir kuruluş olarak değerlendirmek gereklidir.

14 Ekim 1946 da, UNSCC'nin üyeleri, üye olmayan bazı devletlerin de kendilerine katılmasıyla Londra'da toplandılar. 25 Ülkeden 64 delegenin katıldığı bu toplantıda, «Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) » adı ile bir Teşkilatın kurulması kararlaştırıldı.

24 Ekim günü yine Londra'da toplanan Geçici Genel Kurul, ISO'nun statüsünü ve çalışma usullerini tespit ederek kabul etti. Üyelik için müracaatlar 15'i bulunca Teşkilat resmen kurulmuş olacaktı. 15'inci müracaat, Genel Sekreterlige 23 Şubat 1947 tarihinde ulaştı ve daha sonra, diğer millî standard kuruluşları da, statiyi ve diğer esasları kabul ederek üyelik için müracaatta bulundular. Böylelikle ISO, her geçen gün gerek üye sayısı, gerekse çalışma temposu yönünden büyük gelişmeler göstererek bugünkü kudretine kavuştu.

Merkez teşkilatı Cenevre'de bulunan ISO'nun, halen 61 ülkeden 56 üyesi vardır. (6 Orta Amerika Ülkesi, birleserek kurdukları ICAITI adlı kuruluşla Teşkilatı girmiştir). Bugüne kadar kabül edilen ve birer «Dünya Standardı» niteligidinde olan ISO Rekomandasyonlarının sayısı 650 yi bulmuştur.

Teşkilatın resmi dilleri İngilizce, Fransızca ve Ruskadır.

ISO'nun Organları ve Çalışma Tarzı :

ISO'nun en büyük ve yetkili organı, bütün üyelerin katılımıyla üç yılda bir değişik ülkelerde toplanan Genel Kurul'dur. İlk Genel Kurul toplantısı, 1949 da Paris'te yapılmış onu sırasıyla, 1952 New York, 1955 Stockholm, 1958 Harrogate (İngiltere), 1961 Helsinki, 1964 Yeni Delhi ve 1967 Moskova Genel Kurulları izlemiştir.

ISO Başkanı, üç yıl için Genel Kurul tarafından seçilmektedir. Milletlerarası standardizasyon alanında tanınmış ve şöhret yapmış şahsiyetler Başkanlık için aday gösterilmektedir. Bu kabul ettikleri takdirde bu adaylar arasından seçim, bu ölçüde yapılmaktadır. Daha başka

bir deyişle, ISO Başkanlığına ülkeler veya kuruluşlar değil, sahıslar seçilmektedir. Bununla beraber, Başkan seçilerek kimseňin ülkesindeki millî standard kurumunu ISO üyesi olması gerekmektedir. Bir ülkeden prensip olarak bugüne kadar yalnız bir defa Başkan seçilmiştir.

ISO'nun devamlı yönetim organı Konsey'dir. 14 üye ülke temsilcisinden meydana gelen Konsey'in her üçte biri, ISO üyesi ülkelerin seçimiyle yenilenir, 1950 de yapılan bir centilmen anlaşmasına göre ISO'nun kurucuları olan B. Amerika, S. Rusya, İngiltere, Fransa ve Almanya'nın Konsey üyelikleri devamlı olarak yenilenmektedir.

ISO Başkanı Konsey'in tabii üye si ve başkanıdır. Yilda bir defa yapılan Konsey toplantılarını Başkan yönetir.

Başkan Vekili, Muhasip Üye ve Cenevre'deki Merkez Teşkilatını yöneten Genel Sekreter, Konsey tarafından seçilir.

Başkan, ISO'yu temsil yetkisi yanında, bütün komitelerin toplantılarına katılabilir ve teşkilatın bütün muamelâtını denetler.

ISO'nun Dünya standartlarını hazırlama usulü oldukça enteresanıdır. Standard tasarıları, bütün üye ülkelerin delege gönderebilecekleri Teknik Komitelerde hazırlanır. Teknik komitelerin sekreterlik, toplantı düzenlenmesi v.s. gibi hizmetlerini, talip olan ve konsey tarafından uygun görülen ISO üyesi millî kuruluşlar yürütmektedir. Bir teknik komite, sorumlu olduğu ana konuya çeşitli kısımlara bölgerek bunların her biri için alt komiteler kurmakta; alt komiteler de çeşitli çalışma grupları teşkil etmektedirler.

Teknik Komite çalışmaları 'gerekliği' zaman üyeler arasında yaşızma ile, gereklilikte de uygun görülen üye ülkelerde düzenlenecek toplantılarla yürütülmektedir. Teknik Komitelerin sekreteriyaları, her yıl aldığı sonuçları ISO Konseyine ve Başkana ayrı ayrı birer raporla bildirirler. Halen faaliyyette bulunan 119 teknik komite vardır.

ISO tarafından yayınlanan milletlerarası rekomendasyonlar (tavsiyeler) üye ülkeler tarafından millî standardlar olarak kabul edilerek uygulanabilirler ve asıl amaç da zaten budur. Dünycaya benimsenecek tek bir standard.

TSE Hazırlık Gruplarında

Türk Standardları Enstitüsü'nün 30 Nisan 1968 tarihinde sona eren 1967-68 çalışma döneminde sonra, standard tasarılarını meydana getirmekle görevli Hazırlık Gruplarındaki yoğun faaliyet, yeni döneme başlangıç olmak üzere devam etmiştir.

Aşağıda, Mayıs içinde üzerinde çalışılmakta olan standard tasarılarının, Gruplarına göre bulunduğu sahaları veriyoruz:

ELEKTRİK :

- ★ «Yarı Sert Çekilmiş Son Alüminyum Tel ve Profiller», «Yarı Sert Çekilmiş Örgülü Alüminyum Tel» ve «Alüminyum Toplayıcı Çubuklar» standard tasarılarını hazırlayacak teknik komiteler çalışmalarına devam etmektedir.
- ★ «Ayaklı Elektrik Motorlarının Tesbit Boyutları ve Anma Güçleri», «Flanslı Elektrik Motorlarının Tesbit Boyutları ve Anma Güçleri», «Reaktif Enerji Sayaçları», «Gerilim Transformatörleri», «Emaye Bakır İletkenler» tasarıları Hazırlık Grubunda yakında mütalâaya gönderilmek üzere incelenmektedir.
- ★ «Çelik Özü Alüminyum İmâlinde kullanılan Çinko Kaplanmış Çelik Telleri», «Elektrik Ark Kaynağı Transformatörleri», «Akım Cinsi, Dağıtım Sistemleri, Bağlantı Şekilleri ve Devre Elemanları için Sembol Şekiller», «Akımlar, Transformatörler, Piller ve Akümülatörler için Sembol Şekiller» ve «Kontaklar, Ayarıcı ve Kesiciler, Kumanda Düzenleri, Yol Vericiler ve Röle Elemanları için Sembol Şekiller» tasarıları üzerinde, yakında Teknik Kurul'a sunulmak üzere olgunlaştırma çalışmaları yapılmaktadır.

İNŞAAT :

- ★ «Organik Döseme Kaplamaları ve Örtülerî Mekanik Aşınma Dayanımlarının Tayini», «Yumuşak (İgne yapraklı) Tomrukların Kereste Randımanı ve Zayıflığı», «Agrega», «Doğal Yapı Taşları Deney Esasları» ve «Uçuç Kül ve Uçuç Küllü Çimento» tasarılarının, Teknik Kurul'a sunulmak üzere son hazırlıkları yapılmaktadır.
- ★ «Eviyeler», «Kerestelik Kavak Tomruğu», «Ahşap Traversler» ve «Çimento Kimyasal Analiz Metodları» tasarıları hakkında çeşitli kurulular dan gelen mütalâalar Haziran içinde Hazırlık Grubu tarafından değerlendirilecektir.
- ★ «Sert Keresteler» tasarısı Teknik Komitesi tarafından tamamlanmıştır.
- ★ «Dolu Prese Kapı Kanatları» tasarısı hakkında gönderilen mütalâalar Teknik Komite incelemektedir.

MADEN :

- ★ «Madenlerde İhraç Sistemlerinde Kullanılan Çelik Kabloların Muayenesi», «Maden Ocaklarında Kullanılan Patlayıcı Maddeler» ve «Kaya Saplamaları» tasarıları Teknik komitelerinde hazırlanmaktadır.

★ «Kömürün Potada Şişme Sayısının Tayini (ISO/R.501)» tasarısı Hazırlık Grubunda incelenmektedir. Diğer taraftan Hazırlık Grubu, «Madenlerde Kullanılan Madeni Sarmalar» tasarısı hakkında gelen mütalâaları da değerlendirmektedir.

★ «Kömürün Gray-King Kok Tipinin Tayini (ISO/R.502)» tasarısı Teknik Kurul'a sunulacaktır.

MAKİNA :

- ★ «Klyma Makinaları» ve «Av Tüfekleri» tasarıları teknik komitelerinde görüşülmektedir.
- ★ «Sert PVC Plastik Borular (TS 201'in Revizyonu)», «Elektrikli İnsan Asansörleri», «Kremayerli Krikolar», «Ana Yakıt Tankı (Bina Hareketi)» ve «Motorlu Araçlar Fren ve Debriyajlarında Kullanılan Sırtınme Kaplamaları (Metal, Metalli ve Metal-seramik)» tasarıları, yakında görüşleri alımmak üzere ilgili kuruluşlara gönderileceklidir.
- ★ «Patinaj Zincirleri», «Lâstik Hortumlar (Basınçlı Hava İçin)» ve «Çelikten Yapılmış Çekic, Varyoz, Baskı, Keski ve Zimbalar (TS 5'in Revizyonu)» tasarıları yakında Teknik Kurul'a sunulacaktır.

METALURJİ :

- ★ «Kazan Sağları» tasarımını hazırlayacak Teknik Komite çalışmalarına devam etmektedir.
- ★ Sıcak Haddelenmiş, Köşeleri Yuvarlatılmış «Eşkenar Çelik Köşebentler» «Çeşitkenar Çelik Köşebentler» ve «L-Profiller» ile «Alüminyum Alaşımları», «Yumuşak Lehüm» ve «Soğuk Haddelenmiş Alüminyum ve Alüminyum Alaşımlarından Yapılmış Levha ve Seritler» tasarıları yakında Teknik Kurul'a sunulacaktır.

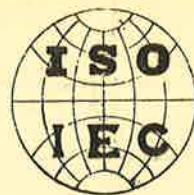
MÜTALÂALARI ALINMAK ÜZERE ÇEŞİTLİ KURULUŞLARA GÖNDERİLMİŞ BULUNAN STANDARD TASARILARI (1)

METALURJİ :

- Sıcak Haddelenmiş, Köşeleri Yuvarlatılmış T. Profilleri
- Sıcak Haddelenmiş, Köşeleri Yuvarlatılmış Z. Profilleri
- Sıcak Haddelenmiş, Köşeleri Yuvarlatılmış U. Profilleri,

(1) Bu tasarılar hakkında görüşlerini bildirmek isteyenler, en kısa zamanda, «Türk Standardları Enstitüsü Necatibey Caddesi 112, Ankara» adresine başvurmalıdır.

Standard Dünyasından Haberler

ISO Genel Sekreteri Başkan Sünter'i ziyaret etti

Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı Genel Sekreteri Mr. C. H. Sharpston, Teşkilatı ilgilendiren önemli konular hakkında ISO Başkanı Faruk A. Sünter'le görüşmek ve gerekli direktiflerini almak üzere 12 Mayıs günü Ankara'ya gelmiştir. Ankara'daki temaları iki gün süren Mr. Sharpston 15 Mayıs günü uçakla Viyana'ya hâreket etmiştir.

Yandaki fotoğrafta, ISO Başkanı Faruk A. Sünter'le Genel Sekreter Mr. C. H. Sharpston'u birlikte çalışırken görmektesiniz.

ISO Konseyi Toplanıyor

Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) nun icra organı olan Konsey, 12 Haziran sabahı Teşkilatın Cenevre'deki Merkezinde toplanacaktır. Aynı gün öğleden sonra ise, «Yürütmeye Komitesi» çalışmalarını tamamlayacak ve Konsey 13-15 Haziran tarihleri arasında toplantılarına devam edecektir.

Konsey'e bağlı komitelerden olan PLACO (Plânlama Komitesi) nun ise 10 Haziranda toplanması programlaştırılmıştır.

ISO Başkanı Faruk A. Sünter, bu çalışmaları yönetmek üzere, 7 Haziran 1968 günü uçakla Cenevre'ye hareket edecektir.

ISO'nun Yeni Üyeleri

YENİ IEC YAYINLARI

NO:	Adı	Fiyatı (İsviçre Fr.)
IEC/P 245 (1967)	Anma Gerilimi 750 V'u Geçmeyen ve İletkenleri Daire Kesitli, Lâstik Yalıtkanlı Büklügen Kablo ve Kordonlar	36.—
IEC/P 108 (1967)	Seramik Yalıtkanlı Kondansatörler, Tip-1	26.—
IEC/P 169.4 (1967)	Radyo-Frekans Konektörleri	3.75
IEC/P 238 (1967)	Edison Vidali Lâmba Tabanları	45.—
IEC/P 34.4 (1967)	Döner Elektrik Makinaları için Tavsiyeler (Cer Vasıtalarının Makinaları Harılı)	60.—
IEC/P 237 (1967)	Kaynak Makinaları Kontrolunda Kullanılan Ingitronlar	18.—
IEC/P 79.5 (1967)	Patlayıcı Gazlı Ortamlar için Elektrik Cihazları	19.50
IEC/P 61 C (1967)	(1962 tarih ve 61 Numaralı Yayına Üçüncü Ek) Değisебilirlik ve Emniyet Kontrolü için Mastarlarla Birlikte Lâmba Başlıklarları ve Duyları	6.—
IEC/P 62 (1968)	Direnç ve Kondansatörlerin Değerleri ve Toleransları için Kod İşareleri	9.—

Öğrendiğimize göre, Filipinler Standardlar Enstitüsü'nün ISO üyesi için müracaati kabul edilmiş ve bu teşkilat ISO'nun 57. üyesi, olmustur.

Diger taraftan Tunus'da 8inci olarak ISO muhabir Üyeliğine kabul edilmiştir.

DEVCO Üyelerinde değişiklik

Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) Konseyi'ne bağlı DEVCO (Geliştirme Komitesi) Başkanlığına, Fransız Standardları Birliği (AFNOR) Genel Müdür Yardımcısı M. R. Frontard seçilmiştir.

Diger taraftan Hindistan Standardları Enstitüsü Genel Müdürü Dr. A. N. Ghosh da, aynı komitenin üyeliğine seçilmiş bulunmaktadır.

ISO Konseyi, 19 Aralık 1967 tarihli sirküleryle, adayları üye ülkelerin oyuna sunmuş bulunuyordu.

TÜRK STANDARDLARI

Türk Standardları Enstitüsü

Nisan 1968
BİRİNCİ BASKI

OCAK TAHKIMATINDA KULLANILAN
AYARLI DEMİR DIREK

TS.

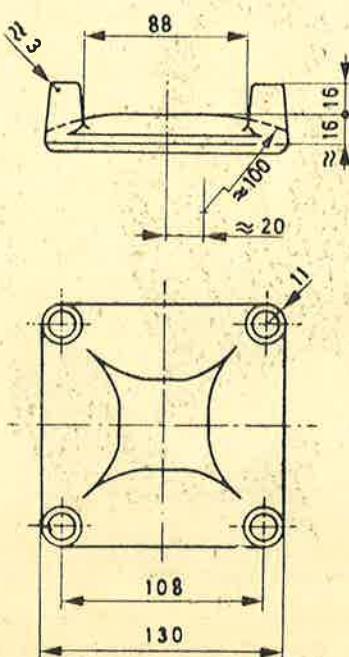
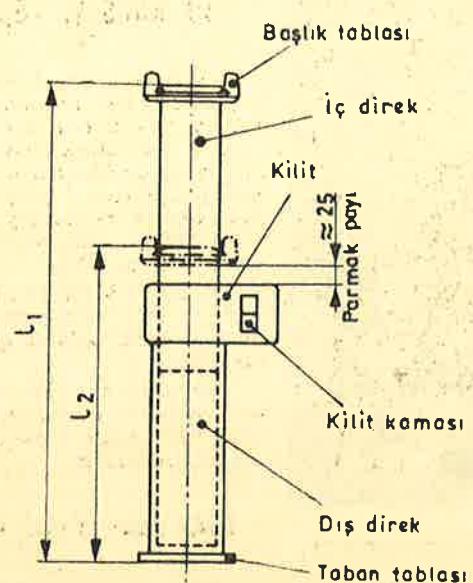
625/1

Mine Steel Props

UDK.

622.281.5

Ölçüler mm dir

40 ton anma yüklü ve $L_1 = 1600$ m/m lik bir ayarlı demir direk resmi .

Malzeme : Ç 37. ve daha kaliteli çelik

L_1 uzatılmış m/m boy	400	500	560	630	710	800	900	1000	1120	1250
	1400	1600	1800	2000	2240	2500	2800	3150	3550	4000
$L_2 \pm 15$	300	350	400	450	500	550	600	650	700	750
	780	880	980	1080	1200	1330	1630	1980	2380	2830

YENİ Standardlar

AYARLI DEMİR MADEN DİREKLERİ STANDARDI

Dr. Tacettin ATAMAN

Maden Y. Mühendisi

Bu standard, özellikle kömür o-
caklarında, az meyilli damarlarda
uygulanan uzun ayaklılarda, tavan
kontrolü (gerek tavan - taban tah-
kimi ve gerekse arkada kalan tava-
nın göçertilmesi) içinde büyük ölçü-
de kullanılan ayarlı demir maden di-
reklerini ele almış bulunmaktadır.

Birinci Dünya Savaşından sonra
çok artan ağaç direk tahlimati, di-
reklerin pahalılığması ve yeterli
derecede emniyet sağlayamaması ve
özellikle kömür kazı işinin mekanize-
edilmesinde direk bulunmayan bir
ayak alın (stempel frei Abbaufront)
bulundurma zorunluğu, maden mü-
hendislerini, portafio kullanabilecek ce-
lik sarmalara ve kolaylıkla söküldüp
takılan ve kullanıldığı yerdeki damar
kalınlığına göre boyu ayarlanabilen
çelikten mamül ve iç içe kayabilen
ayarlı demir direklere doğru adeta
itmiş ve böylece 1940 - 1950 arasında
özellikle kömür damarı kalınlığının
sık sık değiştiği Ruhr havzasında
(Almanya) kullanılmak üzere bu di-
reklerin çeşitli patentlere dayanan
kamalı - kelepeli sürtünmeli tipleri
iyice geliştirilmiştir. Hala milyon-
larca direk Avrupa kömür havzalarında
kullanılmaktadır. Taşıdıkları
yük ile bu yük altında üst direğin
alt direk içindeki gömülümlük olan
miktari (demir direğin esneme mik-
tari) arasındaki bağlantıyı veren
karakteristik eğri o direğin özellik-
ğini (çeşitli yükler altındaki tutu-
munu) ortaya koymaktadır. Ancak
bu eğriler laboratuvara, kilit tert-
ibatına kömür tozu serpilerek ve yer-
altı şartlarına yakın bir durumda
elde edilmektedir. Özellikle yükleme
tarzının nasıl olacağı kesin olarak
bilinmediği yeraltı şartlarına karşı-
lık laboratuvara belli bir yükleme
hizi ile ve kısa bir zamanda yapılan
yükleme deneyinin fili durumındaki
yüklenmeye benzer bir tarafı ola-
mıyacağı ve bu direklerin imalatçı-

ların iddia ettikleri ideal şekilde
(belli bir karakteristik eğriden ileri
sürüldüğü gibi) çalışamayacaklarını
da hesaba katmak ve aldanmamak
gerekir.

Memleketimizde 1949 da ilk defa
Garp Linyitleri İşletmesi Değirmisaz
ocağında alına dik ağaç sarmalar
ile ve 1950 yılında Ereğli Kömür
İşletmeleri Üzülmmez bölgesinde yine
alına dik ağaç sarmalarla birlikte
ilk defa tarafımızdan kullanılan bu
tip maden direkleri, sonrasında Tunç-
bilek ve Soma Kömür ocaklarında
kullanılmaya başlanmış ve 1955 - 1965
yılında Tunçbilek yeraltı mekanizas-
yonunda, alında kullanılan kömür
pulluğu uygulamasını mümkün kılmış
tır.

Ağaç direk sarfiyatında büyük
tasarruflar sağlayan bu uygulama-
lar, artık Türkiye kömür madencili-
ğinde ve Türk işçilerince tanınmış
bir tahlimat elemanı haline gelmiş-
dir.

Daha sonra yani 1950 den bu
yana, özellikle İngiltere kömür oca-

larında uygulanmaya başlayan hidro-
lik demir direkler ise, ayrı bir stan-
dard konusu olacaktır.

1960 yılından itibaren İngiltere,
Hollanda, Belçika ve Almanya'da kö-
mür ocaklarında hidrolik demir di-
reklerin müñferit olarak değil de, iki-
li üçlü kombinezonları yürüyen tahl-
imat elemanları olarak geliştiril-
miş ve belli şartları hizip uzun ayak-
ların tam mekanize edilmesinde kul-
lanılmaya başlanmıştır.

Kömür havzalarımızda (Zonguldak,
Tunçbilek, Soma vs...) mevcut
yeraltı şartları göz önünde tutuldu-
ğunda, hidrolik demir direkler ile
yürüyen tahlimat elemanlarının tam
olarak uygulanması hususu, henüz
kendini iktisaden doğrulayacak du-
rumda değildir. Buna karşılık, ağaç
direklerin yerine, özellikle uzun a-
yaklılarda sürtünme esasına dayanan
ayarlı demir direklerin kullanılması
genişletilmesi çok yerinde olur.
Bu inanca dayanarak bu demir direk-
lerin standartını hazırlamayı gerekli
bulduk. Hayırlı olmasını dilerim.

İş Adamları

TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ

Okuyor

Türkiye ve Dünya'da cereyan eden iktisadi
olayları yakından takip edebileceğiniz
yegane gazete

TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ'dır
Abone için müracaat :

Karanfil Sokak No. 56, Bakanlıklar - Ankara

Standard — 63

TSE VIII. GENEL KURULUNA KATILAN ÜYELER

I — TEMSİLCİ ÜYELER

A. GRUBU

1 — Ankara Üniversitesi :

Fen Fakültesi	Prof. Dr. Enis ERDİK
2 — İstanbul Teknik Üniversitesi :	
Elektrik Fakültesi	Prof. Hasan ÖNAL

Kimya Fakültesi	Prof. Dr. H. CİVELEKOĞLU
Makina Fakültesi	Prof. Selahattin ANIK

3 — Orta Doğu Teknik Üniversitesi :

Mühendislik Fakültesi	Prof. Dr. Tarık G. SOMER
Elektrik Müh. Bölümü	Prof. Dr. Mustafa PARLAR
Inşaat Müh. Bölümü	Prof. Dr. Murat DİKMEN
Makina Müh. Bölümü	Prof. Dr. Nuri SARYAL
Mimarlık Fakültesi	Teoman AKTÜRE

4 — İktisadi ve Ticari İlimler Akademileri :

Ankara Akademisi	Doç. Dr. Necdet ÖZDEMİR
Eskişehir Akademisi	Doç. Dr. Halil DİRİMTEKİN
İzmir Akademisi	Doç. Dr. Ömer Zeki ASICI

5 — İklim Mütesseseleri :

İGEME	Haluk BASARAN
İstanbul Teknik Üniversitesi	
Makina Fakültesi	
Makina Malzemesi ve İmál	
Usulleri Enstitüsü Müdürlüğü	
Millî Savunma Bakanlığı	
ARGE Başkanlığı	
Robert Kolej Araştırma Merkezi	
Siyasal Bilgiler Fakültesi	
Şehircilik ve İskân Enstitüsü	
Tekel Enstitülerı Müdürlüğü	
Türkiye Bilişimsel ve Teknik Araştırma Kurumu	
Türk Loydu	

6 — Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği :

Elektrik Mühendisleri Odası	Hasan ASMAZ
Maden Mühendisleri Odası	Ayhan ERKAN
Makina Mühendisleri Odası	Muammer KAYMAKÇALAN
Orman Mühendisleri Odası	Mustafa SEYREK

İsmet ÖZTUNALI

B GRUBU

1 — Bakanlıklar :

Başbakanlık	Muzaffer UYGUNER
Başbakanlık Devlet Planlama	Mehmet Yılmaz ARIYÖRÜK
Teskilatı Müsteşarlığı	
Enerji ve Tabii Kaynaklar	
Başkanlığı	
İmar ve İskân Bakanlığı	
Köy İşleri, Bakanlığı	
Millî Eğitim Bakanlığı	
Millî Savunma Bakanlığı	
Sağlık ve Sosyal Yardım	
Bakanlığı	
Sanayi Bakanlığı	
Tarım Bakanlığı	
Ticaret Bakanlığı	
Ulaştırma Bakanlığı	

2 — Teşekküler :

Azot Sanayii T.A.S.	Nihat DURUMAN
Genel Müdürlüğü	Necmettin KÜÇÜKER
Adana Çukurova Pamuk T. S. K. Birliği	
Cimento Sanayii T. A. S.	Yılmaz GÜNGÖR
Genel Müdürlüğü	Zekai BAŞKURT
Denizcilik Bankası T. A. O.	
Genel Müdürlüğü	Feyzi ÖZİL
D. D. İletişimi Genel Müdürlüğü	
Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü	Muzaffer KİYKIOĞLU
Elektrik İşleri Etüd İdaresi	Korkut ÖNGÜN
Genel Direktörlüğü	
Et ve Balkın Kurumu Genel Müdürlüğü	
EtiBank Genel Müdürlüğü	Nâzim KAYAKIRAN
Karayolları Genel Müdürlüğü	Nurettin NORMAN
Maden Tektik ve Arama Enstitüsü Genel Direktörlüğü	Mehmet ÖZGÜVEN
P.T.T. İletme Genel Müdürlüğü	
Toprak Mahsulleri Ofisi	Kenan MANİOĞLU
Genel Müdürlüğü	Ferit ARPACI
Türkiye Demir ve Çelik	Haldun AYDINONAT

İşletmeleri Mütessesi Genel

Müdürlüğü	Ergün AŞIK
Türkiye Emlak ve Kredi Bankası Genel Müdürlüğü	Nimet ÖNEY
Türkiye Körüm İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğü	Feyyaz İNCEER
Türkiye Petrolleri A. O.	Kâmil ERDİK
Genel Müdürlüğü	Ihsan ERGÜL
Türkiye Seker Fabrikaları A. S.	Mazhar AYKUT
Genel Müdürlüğü	
T. C. Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü	

C GRUBU

1 — Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği :

Namik Kemal SAVUN

2 — Ticaret Odaları :

İstanbul Ticaret Odası	Ismail GÖKSU
İzmir Ticaret Odası	Kemal BİNGÖL
	Fikret YASAR

3 — Sanayi Odaları :

Ankara Sanayi Odası	Özdemir YARAR
Ege Bölgesi Sanayi Odası	Enver SELAY
İstanbul Sanayi Odası	Ömer ALAGEYİK

4 — Ticaret ve Sanayi Odaları :

Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası	Osman ERKAYA
Bursa Ticaret ve Sanayi Odası	Ziya UĞUR
Erzurum Ticaret ve Sanayi Odası	Ali Süri KUŞKAY
Gaziantep Ticaret ve Sanayi Odası	Orhan SEVİNC
Konya Ticaret ve Sanayi Odası	Halis BÜYÜKBAĞRIAÇIK
Samsun Ticaret ve Sanayi Odası	Necdet GÜRSEL

5 — Ticaret Borsaları :

Adapazarı Ticaret Borsası	Mustafa KURTDERE
Bursa Ticaret Borsası	Sükrü SARAÇOĞLU
Ceyhan Ticaret Borsası	Seyfi UYGUR
Erzurum Ticaret Borsası	Murat HİNİSLİOĞLU
İstanbul Ticaret Borsası	Lütfü Sinasi EMEKLİ
	Cemil KANTUR
	Ömer BEŞE
	Kâzım KAHVECİOĞLU
	Mustafa PAKOL

6 — İhracatçı Birlikleri :

İzmir İhracatçılar Birliği	Celal AKIN
Mersin İhracatçılar Birliği	Burhan CEYHAN
Ereğli Demir ve Çelik Fab. T.A.S.	Alp PERSEMBE

Esat YAVUZ

II — TABİİ ÜYELER

1 — Standard Hizmeti İle Görevli Bakanlıkların Bu Hizmeti Gören Daire Amirleri :

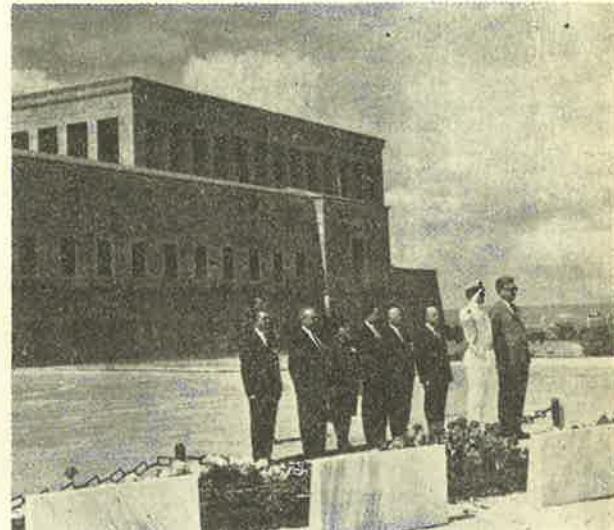
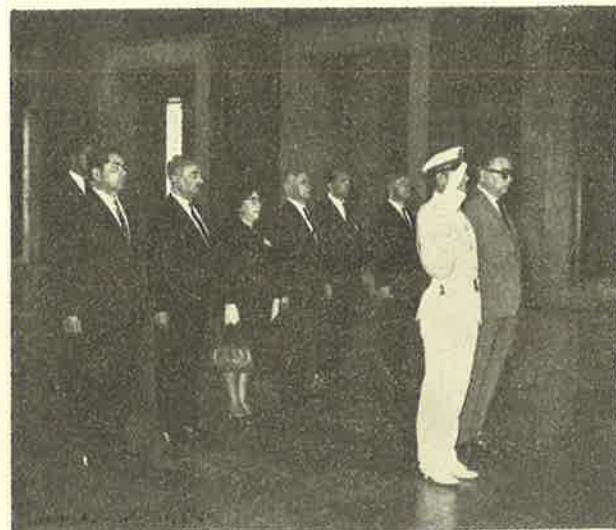
İmar ve İskân Bakanlığı Yapı Malzemeleri Genel Müdürlüğü	Mehmey AKTAN
Tarım Bakanlığı Ziraat İşleri Genel Müdürlüğü	Osman BOYACI
Ticaret Bakanlığı Standardizasyon Müdürü	Fasih ATAM

2 — Hazırlık Grupları Başkanları :

Elektrik Hazırlık Gr. Başkanı	Haydar Reşit KÖK
Elektronik » » »	Prof. Haldun GÜRMEN
İnşaat » » »	Erol YALTAKAYA
Kimya » » »	Prof. Dr. Tarık G. SOMER
Laboratuvar » » »	Prof. Dr. Mecit İ. OKAY
Maden » » »	Tacettin ATAMAN
Makina » » »	Cemal ÜNER
Metallürji » » »	Feyzi ÖZİL
Mevzuat » » »	Faruk A. SÜNTER
Mühendislik H. » » »	Celal İMRE
Tekstil » » »	Nihat MUMCU
Ziraat » » »	Prof. Dr. Sabahattin ÖZBEK

3 — TSE Eski Yönetim Kurulu Başkanları :

Faruk A. SÜNTER

TSE
VIII. Genel Kurul
Temsilcilerinin
Anıtkabir'i
Ziyaretinden
Görünüşler

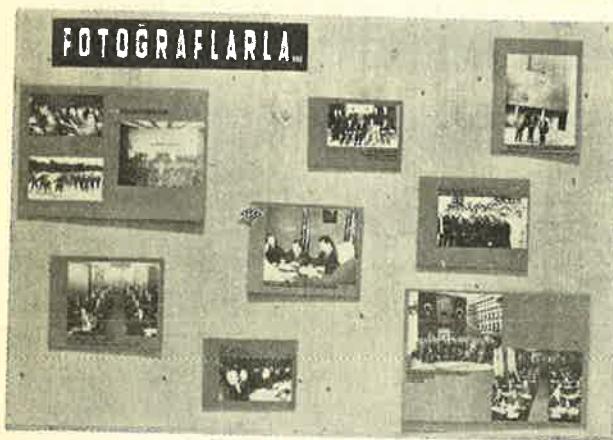
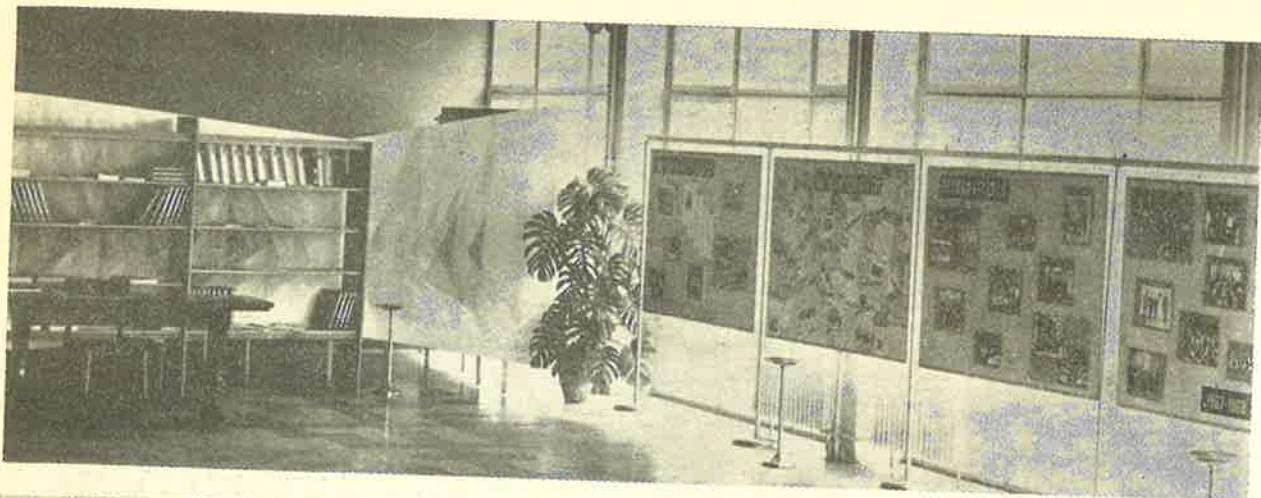
TÜRK STANDARDLAR KURULUNDAN

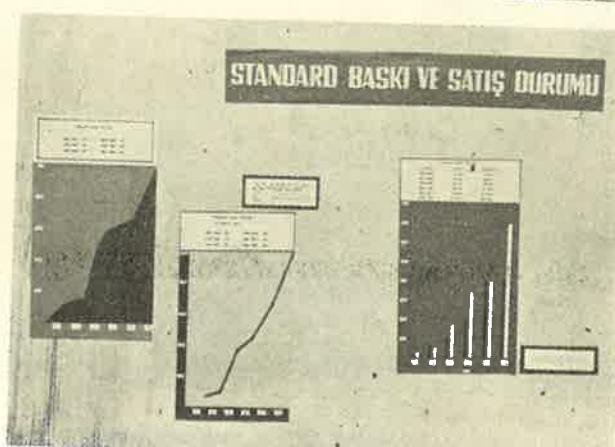
ENSTITÜSÜ VIII. GENEL İZLENİMLER

TSE VIII. Genel Kurul'u münasebeti ile bir sergi düzenlenmiştir.
Aşağıda Sergide yer alan panolar görülmektedir

...1967-1968 çalışma dönemi

1967 - 68 Döneminde

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ'NÜN FAALİYETLERİ

«TSE'nin standard hazırlama faaliyetleri yıldan yıla yoğunlaşırken, takip ettiği seyir de mübrem millî ihtiyaçlarımıza doğru yönelmekte ve gerçek hedefini bulmaktadır»

TSE YÖNETİM KURULU'NUN VIII. GENEL KURUL'A SUNDUĞU FAALİYET RAPORUNDAN ÖNEMLİ KISIMLAR

«Geçtiğimiz faaliyet dönemi, standartlaşyon yönünden milletimize işik tutan ve bu konuda muhtaç olduğumuz elverişli ortamın belirmekte olduğunu gösteren verimli bir yıl olmuştur.

Yurt içinde standard anlam ve gerekliliğinin kökleşmesi ve standard uygulamasının gittikçe gelişmesi, millî ve milletlerarası standartlaşyon faaliyetlerinde TSE'nin eriştiği seviyeler, bu görüşü haklı gösterecek nitelikte işaretlerdir.

Bunlara göre, memleketimizde standartlaşyonun geleceği bu gün den güven altına alınmış sayılabilir, se de çağdaş ileri milletlerle aramızdaki mesafeyi kapatabilmek için bu hizmet anlayışını sürdürmek ve çalışmalarımızı daha da artırmak gerektiği tabidir. TSE, işte bu millî vazgeçilmez amacı gütmektedir.

Sayılı milletlerarası kuruluşlar arasında başta gelen ve 60 ülkeyi içinde toplayan Milletlerarası Standardlaşyon Teşkilatı Başkanlığı için bu dönem Moskova'da yapılan seçimi

Yönetim Kurulu Başkanı Faruk Sünter kazanmıştır. Böylelikle 1 Ocak 1968 tarihinden itibaren 3 yıl sürecek olan Dünya çapında önemli bu görevde bir Türk ilk kez getirilmiş olmaktadır.

Bu başarı ISO Kongresine katılan 1500 delegenin dikkatlerini memleketimiz üzerine çekmiş, milletimize karşı güven ve itibarı artırılmıştır. Millî standartlaşyon tarihimize şerefli bir sayfa ekleyen bu olayın tafsilatlı Raporumuzun «Dış Münasebetler» bölümünde ayrıca ayrılmaktadır.

İKİNCİ TSE MARKASI ANLAŞMASI İMZALANDI

Türk Standardlarına göre yapılmış yerli mamüllerimize; standart özelliklerde bulunduklarını gösteren bir garanti işaretî olarak TSE markasını koymak eğilimi, sanayicilerimiz arasında zaman geçtikçe yayılmıştır.

Türk Siemens Firmasından sonra, İstanbul'daki Surtel Kablo ve

Elektrik Firması ile de bu alanda bir anlaşma yapılmış ve yürürlüğe konulmuş olduğu gibi daha bir kaç firmaya ait formaliteler de tamamlanmak üzere dir.

Standardizasyonun yurt içindeki gelişme temposunu ve yayılışını göstermek üzere aşağıda bazı örnekler veriyoruz:

- ★ İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planının 28 yerinde standarddan söz edilmesi, bu alanda ilgililere görev ve sorumluluk verilmesi;
- ★ Millî niteliktek çesitli kongrelerde standartlaşyonun özel bir dikkat ve önemle ele alınması;
- ★ Türk Mühendis ve Mimar Odalarının standart ve kaliteli imalatı teşvik edici faaliyetler üzerine eğilmesi ve TSE çalışmalarına katılması;
- ★ Türkiye Odalar Birliği'nin Klavuzluğu ile Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Ticaret

PROFİLO SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

**Her çeşit
alüminyum ve
demir doğrama işleri**

**Elektrikli
ev aletleri
imalât ve montajı**

**FABRİKA: İstanbul, Mecidiyeköy, 2. Taşocağı Sok. No. 26 - 28
Tel.: 47 79 90, Telg.: Profilode, P. K. 98 Beyoğlu**

Borsaları ve Birlik görevlilerinin standard ve kalite bilgilerini artıracak bir eğitime gereklilik;

- ★ Yurtta mecburi yürürlüğe konulmuş Türk Standardlarına tabi mamüllerin gerekligi gibi kontrol etmesi beklenen Sanayi Bakanlığı'nın bu hizmeti görecek personeli, TSE'nin hazırladığı bir kurstan geçirmesi;
- ★ Ticaret Bakanlığının dış memleketlere göndereceği müşavir ve ataselere, Bakanlığın isteği ile ihracat ürünlerimiz için bu güne kadar yapılmış standardlar ile bulunların iç ve dış piyasalarındaki uygulamaları hakkında TSE'de bilgi verilmesi ve bu konuda memleketin kendilerinden beklediği hizmetlerin açıklanması;
- ★ İGEME, Millî Produktivite Merkezi, Türk Sevk ve İdaresi Derneği, İstanbul ve Ege Bölgeleri Sanayi Odaları kuruluşlarının çalışmalarında ve yayın organlarında standartizasyona geniş yer ayırmaları ve TSE faaliyetine yardımcı olmaları;
- ★ Serbest yayılan gazete ve dergilerden birçoğunun standartizasyona ait makaleleri ve faaliyet haberlerini iktibas yolu ile alıp okurlarına duyurmaları,

Konunun bütün ilgili çevrelerde önemle ele alındığını ifade eden olaylardır.

Yalnız lâboratuvarlar konusunda: Bunları en kısa yoldan millet hizmetine verebilmek için harcanan sürekli çabalarдан bu dönemde de umulan ve beklenen ölçüde olumlu bir sonuç alınmadığını üzülerek tekrarlamak isteriz.

Fakat buna rağmen hareketsiz kalmamış, TSE'nin mütevazı bütçesi ile lâboratuvar çekirdek kadrosu biraz daha genişletilmiş ve bunlarla elektrik gıda maddeleri bölümleri başta gelmek üzere, muhtelif lâboratuvar dallarında Türk Standardlarına tabi madde ve mamüllerin inceleme ve değerlendirmeleri fiilen yapılmak suretiyle memleket ve üretim şartlarına uygunlukları arastırılmış, TSE ile marka anlaşması akteden sanayi kuruluşlarının imalâtından alınan örnekler muayene olunmuş, satınalmalarda bulunan bazı Devlet daireleri ile özel kuruluşların istedikleri mamül incelemeleri yapılmış ve mahkemelerden verilen hukuki görevleri de yerine getirilmiştir.

Özetlenen bu faaliyet manzumesi de gösteriyor ki, TSE Lâboratuvarları, sahip bulunduğu mütékâmil ve modern aletleri, cihaz ve tesisleri ile teknik ve ekonomik bakımlar,

dan üretici, sanayici ve ihracatçıları, mizi aydınlatacak, onlara yol gösterecek ve iç, dış piyasalarda haklarını yeterince savunabilecek durumdadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

Standard çalışmaları

TSE'nin standard hazırlama faaliyeti yıldan yıla yoğunlaşırken, takip ettiği seyir de mübrem millî ihtiyaçlarımıza doğru yönelikte ve gerçek hedefini bulmaktadır.

105 YENİ STANDARD KABUL EDİLDİ

Bu dönem TSE Teknik Kurulunda kabul edilmiş Türk Standardlarıının toplamı 524den 629'a yükselmiştir.

Üstelik bu standardların, memleket şartlarına ve imkânlarımıza denk düşmelerini sağlayabilmek amacıyla mütalâalarına başvurulan mercîlerin artan ilgilerine ve bu inclemelerin çok zaman almasına rağmen meydana getirilmiş olması, TSE'nin çalışmalarında ne derece titiz davranışlığını göstermeye yeterdir, kanısındayız.

Üzerinde çalışılan standard konularına gelince:

Bunlar da önemli yekûn tutmakta ve herbiri izleyen resmi, özel sektör istekleri ile sayıları her gün biraz daha kabarmaktadır. Standartizasyon konusunda duyuulan bu ihtiyaç, bir bakıma memnuniyet vericidir; ancak TSE'nin değişmeyen mütevazı bütçesi karşısında getirdiği külfet, yeni tedbirler alımmasını gerektirecek niteliktir. Sırası gelmişken bu noktayı Yüksek Genel Kurulumuzun dikkat nazarlarına sunarız.

Raporumuzun ekleri arasındaki grafiklerde sıralanan söz konusu standartların durumlarını söylece özetleyebiliriz:

1 — 135 konunun teknik komiteleri kurulmuş, tasarıları düzenlenmektedir.

2 — 59 konunun tasarıları teknik komitelerince tamamlanmış, Hazırlık Gruplarına verilmiş, incelenmektedir.

3 — 9 konunun tasarıları Hazırlık Gruplarında kesin şekillerini almış, yetkili mercîlerin görüşlerine sunulmuştur.

4 — 80 konunun tasarıları verilen mütalâalara göre olgunlaştırılmış, Teknik Kurul'a sunulmuş formülâteri tamamlanmak üzere dir.

5 — 14 konu, Teknik Kurul'da incelenmektedir.

6 — 172 konunun teknik komiteleri kurulma safhasındadır.

Sınai madde ve mamüllere ait standartları düzenleme işlemi, genel

likle normal yürütmektedir. Yalnız tarimsal menşeli tasarılardan pek azı dönemde içinde Türk Standardı nil teligine kavuğabilmisti. Bunun nedenerini açıklamak isteriz.

Herseyden önce şunu belirtelim ki, tarimsal üretimimiz, milletlerarası piyasa isteklerini henüz yeterince karşılayabilecek halde değildir. Çünkü dış piyasalarda tarım ürünlerini ve mamüllerinin özellikle insan sağlığına en uygun şekilde hazırlanmasına çok önem verilmektedir. Biz de mallarımızı onlara beğendirmek ve satmak zorunda bulunduğuumuza göre, tarım ürünlerini ve mamüllerimizi elbette bu şartlara uydurmanız gerecir.

Onun içindir ki; süt, et ve bunların çeşitli mamüller ile sebzeler, konserve kuru meyvalara ait Türk Standardı tasarılarını hazırlamışken, birkaç yıldan beri türlerinde gelişmekte olan milletlerarası ortak standartların tamamlanmasına kadar elde bekletmekte ve simililik bu faaliyeti yöneten ECE, OECD ve FAO gibi milletlerarası kuruluşlar, dan gelen tasarılar üzerinde görüşlerimizi bildirmekle yetinmekteyiz.

Diger taraftan:

★ Son yillardaki kalkınma tempo, muzun ihtiyaç gösterdiği çimentoyu elverdiği kadar kendi yerli kaynaklarından sağlayabilmek amacıyla üstün hidrolik bağılayıcı özelliğin, olucu santral küller ve çimentonun karıştırılarak birlikte kullanılmasını isteyen Sanayi Bakanlığı ve Devlet Planlama Müsteşarlığının talmatlari üzerinde konu, ilgili Bakanlıklarla Çimento Müstahsilleri Birliği uzman elemanlarının da huzurlarıyla ele alınmış ve üzerinde enine boyuna incelemeler yapılmıştır. Son safhalarına kadar getirilmiş bulunan bu çalışmalar, olucu küllerin yapı güvenliğini etkileyen kimyasal bilgilimlerine ait deney sonuçları alındığında tamamlanmış ve standart hüviyetini kazanmış olacaktır.

Basınlı kazanlarda dikkili boların da kullanılabileceği huisusun ortaya atılması üzerine, mal ve can güvenliği ile sıkılık bulunan bu istek hakkında olumlu bir karara varabilmek için yabancı literaturde araştırmalar yapmak gerekmis ve bunların standartlaşılması ancak uzunca bir süre sonra mümkün olabilmisti.

Zeytinyağı satışlarında yoğunlaşan taşışışlar karşısında bu ürünlümüslün standartlaşılması, ni isteyen resmi sektör ve zeytinyağı müstahsillerimizin müracaaatları üzerine konu önemle ele alınmış, üyesi bulunduğuımız Milletlerası Zeytinyağı Konseyi'nin tesbit ettiği özelliklerle millî şartlarımız göz önünde tutularak ve bütün ilgillerin de görüşleri alınmak suretiyle «Yemeklik Zeytinyağı Standardı»

KILIÇOĞLU

Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

SERMAYESİ : 15.200.000,—

E S K İ S E H İ R

Kiremit, Tuğla ve Ateş Tuğla Fabrikası

Her Nevi Kiremit, Tuğla
ve Ateş Tuğlaları

En iyi kaliteli mallarıyle daima
müşterilerinin emrindedir

ADRES : Posta Kutusu 7
İnönü Caddesi No: 59
Eskisehir

Telgraf adresi : KIREMIT
Telefon No. : 1364 - 2105

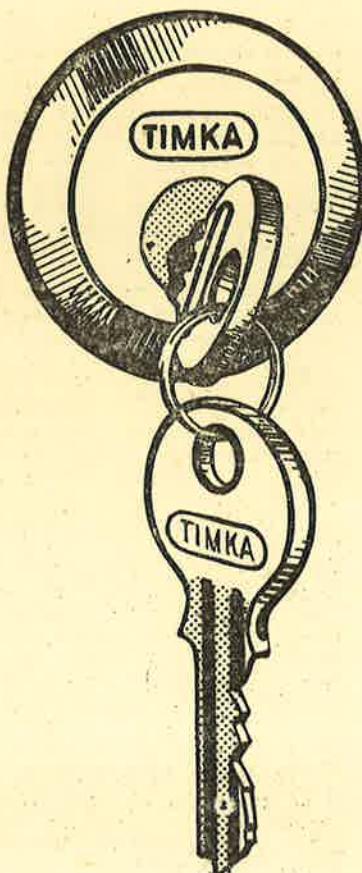
Standard — 65

Cebinizdeki anahtardan başka
kimse açamiyacağı
BİR KİLİT !

TIMKA

TÜRKİYENİN EN ESKİ VE TECRÜBELİ
SİLİNDİRİLİ EMNİYET KİLİT FABRİKASI

Mamüllerimiz Türk standardlarına uygundur.

TİMKA İNCE MEKANİK İŞLERİ LİMİTED ŞİRKETİ
Topkapı - Maltepe caddesi No. 22 - İSTANBUL Tel. 21 46 81

Standard — 66

düzenlenmiş, mecburi yürürlüğe konulmuştur.

Bunu takip eden tarihlerde Zeytinyağının küçük miktarlarda ve doğrudan doğruya tüketicilere satışı kolaylaşacak bir çözüm yolu bulunması da Enstitü müzden istenilmiş ve sanayicilerimizle birlikte çalışılarak bu hususta gerekli tedbirler tesbit edilmiştir. Sonuçlar Ticaret Bakanlığına arzedilmiştir.

★ Son zamanlarda kaliteleri çok düştüğü için standardlaştırılması istenilen ve üretimleri pek ilkel şartlar altında yapılmaktan olan beyaz peynirlerin imalatını iyili bir düzene sokabilmek ve halkımızın, sağlığa zarar vermeyen temiz bir gıda almasını sağlayabilmek keyfiyeti de TSE, Üniversite, Sağlık Bakanlığı ve ilgili liler arasında yakın bir işbirliğinin ve ciddi çalışmaları gerektirmiştir, problemin çözülmesi bu şekilde başarılı olmuştur.

★ Halkımızın ve ayakkabıcıların, ötedenberi sıkayı konusu olan işlenmiş deri ve köselelerin her yönünden ihtiyaca cevap verebilecek biçimde standardlaştırılması yolunda, TSE yoğun ve sürekli çaba harcayarak bunların standardlarını tamamlamış ve çalışmalarına ara vermeden şimdi de ayakkabı standardı tasarısı hazırlanmaya geçmiştir. Ancak deri, kösele, iplik gibi çeşitli maddelerin vasıflarını ve işçiliği bir araya toplayacak olan ayakkabı standardının düzenlenmesinde bütün bu maddelerin amillerini bir araya toplamak ve ona göre bir sonuca varmak gerekecektir.

★ Fabrika tuğlaları yanında harman tuğlalarının da birlikte mütalâa edilmesi aynı şekilde güçlere yol açmış bulunduğu için yine bunların tüketicileri ile imalatçıları bir araya getirilecek çalışmalar yapımakta ve standardlaştırmaları için emek harcanmaktadır. Yakın bir gelecekte bu problemin de millî menfaatlerimize uygun olarak çözümlenmesi mümkün olacaktır.

STANDARDİZASYONUN KÖKLESMESİ İÇİN DİĞER İLGİLİ ÇEVRELERİN VE HÜKÜMETİN YARDIMI ŞART

Başkaca, standardlaştırmadan umulan yararların gerçekleştirilebilmesi için bunların düzenlenme ve uygulama sahalarında aranan ortamın da sağlanması büyük önem arzetmektedir. Memleketimiz için yeni sayılan standardızasyon alanında bu ortamın yaratılmasında, TSE dışındaki ilgillerin de belirli programlar yapmaları ve bunları uygulamada hükümetin yardımcı olması zorunludur. Ortam elde edilmeden, uygar memleketler seviyesinde yapılacak standardların bekleniği gibi uygulanmasına mümkün olamayacağı gözden uzak tutulmamalıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

Lâboratuvar hizmetleri

Kurulus, montaj ve işletmeye hazırlık sahaları daha önceki yılların Faaliyet Raporlarında açıklanan TSE Laboratuvarları, bu dönemde yeni bir dis finansma sağlanamamış bulunsuna rağmen, Enstitünün kendi bütçe imkânları içinde alınan tedbirlerle çekirdek kadrosu biraz daha genişletilmek suretiyle çeşitli konularda hizmetler başarmıştır. Bunları aşağıda başlıklar altında Genel Kuralumuza sunuyoruz:

YAYIMLANMIŞ TÜRK STANDARDLARININ UYGULANMALARI İLİŞKİN ÇALIŞMALAR

TS 341 ve 342 «Yemeklik Zeytinyağı» standardlarının mecburi yürürlüğe konulması ve memleketimizin Milletlerarası Zeytinyağı Konseyinde üye bulunmasından ötürü Laboratuvarımız bu standardların uygulanması ile ilgili araştırma çalışmaları yapmıştır.

Nitekim, zeytinyağlarında mineral yağı aranması metodunda karşılaşılan güçlükler, Laboratuvarları miza intikal edince bu husus incelenmiş ve ilgililere gerekli tavsiyeler yapılmıştır.

Ayrıca, zeytinyağlarının bitkisel menseli başka yemeklik yağları kariştırılmasını önlemekte kullanılan «gazkromatografik metodlar» Laboratuvarımızda uygulanmış ve sonuçları «Standard» Dergisinin Eylül 1967 sayısında ilgililere duyurulmuştur.

★ Standardları yapılan şarap, kuru kayısı ve beyaz peynirler üzerinde deney ve analizler yapılmak suretiyle, düzenlenen standardların mallarımıza uygunlukları araştırılmıştır.

★ Aynı şekilde, standardlara bağlanan muhtelif sınıflardaki asfaltlarla bitümlü membranlar (Rüberoit, kanavige) alınıp test ve analizlere tabi tutulmuş, bunların ve hammaddelerinin istenilen özelik ve dayanımlarda bulunup bulunmadıklarına ve izolasyon hizmetine ne derece yaradıklarına bakılmıştır.

★ SAE 30, SAE 50 ve motorin gibi makina yağlarının vizkozite, ani, alevlenme ve yanma noktaları tayinleri yapılmıştır.

★ TS 19 daki «Rilem Cembureau» Plastik harç metoduna göre muayene cisimlerine uygulanacak basınç ve eğilme testleri ele alınarak üzerinde çalışmalara başlanmıştır.

MİLLÎ EKONOMİ YÖNÜNDEN ÖNEM TAŞIDIKLARI İÇİN STANDARLAŞTIRILMALARI GEREKEN KONULAR ÜZERİNDEKİ ARAŞTIRMALAR

Önemli ihracat ürünlerimizden biri olmak eğilimini gösteren gül-

yağlarını standardlaştırmak yolunda İsparta Ticaret ve Sanayi Odası ile yakın bir işbirliği kurarak faaliyete geçilmiştir.

TSE Lâboratuvarlarının bu arası türmalarından, dolaylı olarak bundan böyle gülyağlarının belirli vasıflar altında ihrac edilmeleri. Dünya piyasalarında güven kazanmaları ve gerçek değerlerini bulmaları sağlanmış olacaktır.

TSE MARKASINI KULLANMA İZNI VERİLMİŞ FİRMALARIN MAMULLERİNDEN ALINAN ÖRNEKLERİN STANDARDLARINA UYGUNLUK KONTROLLARI

★ TS 212 ve 38 e göre imâl etmek te olduğu muhtelif tiplerde lâstik ve termoplastik yalıtkanlı elektrik kablolarına TSE Marka sunı koyma izni almış bulunan «Türk Siemens» Firması mamullerinden, zaman zaman fabrika ya kadar gönderilen elemanlarımıza alındırılmış ve piyasadan toplanmış örnekler, standardlarında yazılı deney ve analizlere tabi tutulmak suretiyle Lâboratuvarlarımıza kontrol edilmiştir.

Yine aynı mamulleri imâl etmek te bulunan «Surtel» Firmasının mamullerinden fabrikada alınan örneklerin, gerekli testlerden geçirilmek suretiyle standardlara uygun oldukları anlaşılmış ve TSE markasını kullanma izni Firma verildikten sonra da fabrika ve piyasadan geliş gelen alınan nümuneler aynı metodlarla Lâboratuvarlarımıza kontrol edilmiştir.

RESMÎ VE ÖZEL SEKTÖRÜN YAPACAKLARI MÜBAYAALAR İÇİN İSTEDİKLERİ ÖZELİK YOK LAMALARI

★ Devlet Malzeme Ofisi'nin Özel şartnamesi ile birlikte gönderdiği kâğıt nümuneleri,

★ Karayolları Genel Müdürlüğü için satın alınacak radyatör hortumları ve parkalar,

★ Sanayi Bakanlığında gönderilen 7 akü firması mamulleri, Lâboratuvarlarımıza ilgili bölgelerinde, standardlarında yazılı deneylere tabi tutularak, alınan sonuçlar, bunları gönderen mercilere sunulmuştur.

YAPILAN TEKNİK YARDIMLAR VE HAKEMLİK GÖREVLERİ

1 — TSE'nin, standard kontrollunda çalışan Sanayi Bakanlığı personeli için düzenlediği kursta, piyasadan alınmış kaput bezleri nümuneleri, Murakabe Tüzüğünde belirtilen deneylerden geçirilerek ilgililere bu konuda gerekli açıklamalar yapılmıştır.

2 — Türkiye Odalar Birliği'nin isteği ile, yerli olarak imâline başlanan daldırma kaplamaları çinko saclar Lâboratuvarımızda gerekli muayene ve deneylerden geçirilmek suretiyle raporu Birliği'ne sunulmuştur.

3 — İsparta Ticaret ve Sanayi Odası'nın yeni binasında kuracağının «Haklıçılık ve Gilçilik Araştırma Enstitüsü Laboratuvarı» için gereklidir proje hazırlanmış ve buna konulacak alet, cihaz ve tesisleri gösteren bir rapor düzenlenerek Odaya sunulmuştur.

4 — Tekstil ve Organik Maddeler Laboratuvarı bölümümüzde yine İsparta Ticaret ve Sanayi Odası'nın istediği üzerine el dokusu Türk halihanının imâlinde kullanılan çeşitli maddelerden yapılmış ilme ipliklerinin deney ve muayeneleri yapılarak alınan sonuçlar raporla bildirilmiştir.

5 — Türkiye Çimento Sanayii A.Ş. ile Mercedes Firması önemli bir kamyon alım satımı konusunda yaptıkları sözleşmede ekabilecek anlaşmazlıkların çözümlenmesinde TSE'nin hakemliğini kabullenmiş bulundukları için söz konusu kamyon lastiklerinin istenilen özelliklerde olup olmadıklarının Enstitü Laboratuvarında tesbiti gerekmış, bu hizmet de yerine getirilmiştir.

TÜRK STANDARDLARI VE MİLLETLERARASI REKOMANDASİ YONLAR HAKKINDA VERİLEN MÜTALÄALAR

★ Ziraat Hazırlık Grubunun, düzenlenmeye bulunan «Sofralık Zeytin Standardı» ile ilgili istediği üzerine piyasadan alınan çeşitli tiplerde hazırlanmış sofralık zeytinlerle, ayaçgeçgi, çiğit, soya ve findik kürşeleri nümuneleri gerçekleştirilen deneyle tabi tutularak, Gruba istediği mütalâa verilmiştir.

★ Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) n'dan gelen süt ve et mamulleri, sebze konserve ve turuncaklı meyvaları ile ilgili standard çalışmalarına ait dokümanlar incelenmiş, sonuçları görüşlerimizle birlikte bildirilmiştir.

1967 - 1968 DÖNEMİNDE LABORA TUVARLARIMIZDA HİZMETE AÇILAN YENİ ÜNİTELER

★ Metalografi ve Petrografi Bölümünde :

Piyasadan alınan otomat çeliği ve galen cevheri nümunelerinin genel muayene ve analizleri yapılmak suretiyle kimyasal bileşimleri tayin edilmiştir. Böylelikle bu bölümde de hizmete gelmiştir.

★ İnşaat Malzemeleri Laboratuvarında :

Çimentoların muayenesinde Rilem metodunu uygulayabilmek için gerekli klimatizasyonlu bir laboratuvar, bir de dirlendirme odasına ait projelerin uygulanması imkânları üzerinde araştırmalar ve çalışmalar yapılmıştır.

★ Elektrik Laboratuvarımız:

Kendi elemânlarımızın hazırladığı projelere göre bazı parçaları dışarıdan alınmak ve kalan ki-

simlari TSE atölyesinde imâl edilmek suretiyle meydana getirilen duyarlı cihazlarla donatılmış ve böylelikle floresan lambalar, piller, aküler ve izotatörler gibi çeşitli elektrik mamullerinin standartlarında gösterilen bütün deneylerin yapılması elverişli bir duruma getirilmiştir.

UÇUNCU BÖLÜM

Dış Münasebetlerimiz

Enstitümüzün Dış Münasebetler faaliyeti bu dönemde de hareketli ve verimli geçmiştir.

Gerek Enstitümüzde düzenlenen ve gerek yabancı ülkelerde yapılan milletlerarası ortak çalışmalar ISO ve IEC ile aramızdaki işbirliğini güçlendirmiştir, dostluk bağlarını kuvvetlen dirmiştir.

Bundan başka TSE, İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD), Avrupa Ekonomik Komisyonu (ECE), Dünya Sağlık Teşkilâti (WHO) ile Tarım ve Gıda Teşkilâti (FAO) nm birlikte kurdukları «Codex Alimentarius» Komisyonunun faaliyetlerine de katılmak suretiyle yerli ürünlerimizin değerlendirilmesi yararına olumlu sonuçlar elde etmiştir.

MİLLETLERARASI STANDARDIZASYON TEŞKİLATI

(International Organization for Standardization — ISO)

56 olan üye sayısında bir değişiklik kaydedilmemiş, yalnız Barbados Ekonomik Planlama Teşkilâtı ile Hong Kong Endüstri Federasyonunun katılması ile muhabir üyelerinin sayısı 7 ye yükselmiştir.

Teknik komiteleri, 85 yeni milletlerarası standard meydana getirmiştir, böylelikle rekomanasyonların sayısı 640'a yükseltiştir.

Bu arada 3 yeni teknik komite daha kurularak bugün faaliyetteki komite sayısı 119 olmuştur.

ISO'nun üç yılda bir yapılmakta olan Genel Kurul toplantısı ve 40'ı aşkın teknik komitenin toplantıları 14-28 Haziran 1967 tarihleri arasında Moskova'da yapılmıştır.

Enstitümüz bu toplantılarında, Başkan Faruk Sünter, Genel Sekreter Veliid İsfendiyar, Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları Türk Anonim Şirketinden Yüksek Müh. Tuğrul Aktutay, Türkiye Demir ve Çelik İşletmeleri Genel Müdürlüğü Haddehanne Müdürü Yüksek Müh. Erol Akleman, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğü'nden Yüksek Müh. İbrahim Günalay tarafından temsil edilmiştir.

46 Üye memleketin filen katıldığı Moskova Kongresinde, çeşitli memleketleri temsil 1500'den faz-

la deleğe hazır bulunmuş ve Türk Heyeti, yukarıda verilen kadrosu ile en küçük delegasyon olarak toplantılar katılmıştır. Buna rağmen çeşitli teknik komitelerde, DEVCO, STACO ve Genel Kurul'da üyelerim kendilerine düşen görevleri hâkîyla başarmışlardır.

Ayrıca DEVCONF Konferansları arasında Faruk Sünter'e de «Bir Millî Standard Enstitüsü Nasıl Kurulur?» konusunun açıklanması görevi verilmiş ve beğenilen konferansı Moskova'daki Standardlar Enstitüsü salonlarında çeşitli Cumhuriyetlerden gelmiş 400 kadar Sovyet Standard Uzmanı huzurunda istek üzerine tekrarlanarak sonuçları tartışılmıştır.

FARUK A. SÜNTER ISO BAŞKANI SEÇİLDİ

Genel Kurul çalışmaları sırasında, sürelerini dolduran Konsey üyesinin yerine Almanya, Hollanda, Peru, Polonya ve Sovyet Rusya 1968-1970 dönemi için seçilmişdir. Daha sonra, ISO 8inci Başkanının seçime geçilmiş ve yapılan gizli oylamada diğer aday olan İsviçre Enstitüsü Başkan ve ISO'nun 7 yıllık Muhabip Üyesi M. Ruggaber'e karşı seçimi Faruk Sünter'in kazandığı ve 1 Ocak 1968 den itibaren 3 yıl için ISO Başkanlığı görevini yapacağı ilan olmuştur. Delegelerin alkışları arasında Başkan Sir Jehangir J. Ghandy, tebriki tazammun eden bir konuşma yapmıştır. Buna cevap ve ren Faruk Sünter, gerek şahsına ve gerek memleketine büyük seref kazandıran bu itimattan ötürü teşekkürlerini bildirmiştir. Töreni müteakip yeni Başkan Faruk Sünter, şerefine düzenlenen 1000 kişilik bir resepsiyonda Sovyetler Birliği Bakan Yardımcısı ve ilgili Bakanlar tamamış ve bu arada Dünya basını, radyo ve televizyon temsilcilerinin hazır bulunduğu kalabalık bir basın toplantısında Sir Jehangir J. Ghandy ile beraber ISO'nun yarıń türlerinde yönelik soruları cevaplandırmıştır.

56 üyesi olan ISO topluluğu içinde ancak 12 yıllık bir geçmiş olan Türkiye'nin temsilcisi Faruk Sünter'in bu başarıyı, sira bekleyen ve teşkilatın çok eski üyeleri olan 48 memlekete karşı elde etmiş bulunuşunu, olayın arzettiği önemini belirtmesi bakımından dikkate değer bulunmaktadır.

Bu güzel sonucun alınmasında, başta Başbakanlığımız gelmek üzere Dışişleri Bakanlığı, Moskova Büyükelçiliğimiz ve pek çok yabancı dostlarımızın destekleri de şüphesiz etkili olmuştur. Onun için yardımımızı esirgemeyenlere huzurlarınızda teşekkürlerimizi sunmayı bir borç saymaktayız.

Faruk Sünter, Aralık 1967 sonda eski Başkan Sir Jehangir J. Ghandy ile Cenevre'de buluşarak ORCO — FINCO toplantılarına birlikte katılmış ve yapılan samimi bir törenle Başkanlık görevini devral-

mıştır. Şubat 1968 de de Konsey toplantısına Başkanlık ederek fiilen işe başlamıştır.

Böyleslikle geçen Genel Kurulumuzun temennilerinin gerçekleşmiş olduğunu zevkle duyuruyoruz.

ISO'nun Genel Kurul toplantısında birlikte yapılan çeşitli teknik komite toplantılarından STACO ve DEVCO toplantılarına Heyet Başkanı Faruk Sünter, 12. 34 ve 73 numaralı teknik komite toplantılarına Genel Sekreter Veliid İsfendiyar; 17 numaralı «Çelik» Komitesiyle demir çelik ve metalurji ile ilgili sair teknik komite toplantılarına heyet üye lerinden Tuğrul Aktutay, Erol Akleman ve İbrahim Günday katılmışlardır.

STOCO (Standardizasyonun Bilimsel ilkelerini İnceleme Daimi Komitesi)

TC 12/SC 2 «Sı Ünitelerinin Kullanılması İçin Genel Kaideler» Alt Komitesi.

TC 17/WG 8 «Sıcak Hadde Mamulleri Boyutları» Çalışma Grubu;

TC 17/WG 3 «Konstrüksiyon Eğligi» Çalışma Grubu.

TC 17 «Çelik» Teknik Komitesi,

TC 34/SC 3 «Hububat ve Bakliyat» Alt Komitesi,

TC 34/SC 1 «Üretim Malzemesi» Alt Komitesi,

TC 34/SC 3/WG 8 «Meyva ve Sebzelerin Taşınması ve Depolanması» Çalışma Grubu,

TO 34/SC 2 «Yağlı Tohumlar ve Meyvalar» Alt Komitesi,

TC 34/SC 7 «Baharat ve İştah Açıclar» Alt Komitesi,

TC 34/SC 8/WG 1 «Çay» Çalışma Grubu,

TC 34/SC 8/WG 3 «Kakao» Çalışma Grubu,

TC 34/SC 8 «Münabbih Besinler» Alt Komitesi,

TC 34/SC 3 «Meyvalar, Sebzeler ve Bunalardan Yapılan Mamuller» Alt Komitesi,

TC 34 «Tarimsal Besi Ürünleri» Teknik Komitesi,

TC 73 «Tüketiciler Sorunları» Teknik Komitesi,

TC 102/SC 1 «Demir Cevherelerinden Nüümne Alımı» Alt Komitesi ve yeni kurulmuş olan TO 119 «Toz Metalürji maddeleri ve Mamullerinin Deneyleri» Teknik Komitesi gündemlerindeki konuları görüşerek karara bağlamışlardır.

Dönem içinde ISO'nun çeşitli teknik komitelerinden mütalâa alınmak üzere gönderilen standard tasarıları Enstitümüz Lâboratuvarları ve Hazırlık Gruplarından başka sanayicilerimiz, üniversiteler, bilimsel kuruluşlar ve resmi sektör kuruluşlarına gönderilerek bu tasarılar üzerinde memleketimiz görüşleri bildirilmiştir.

MİLLETLERARASI ELEKTROTEKNIK KOMİSYONU

(International Electrotechnical Commission — IEC)

Kuruluşun 40 tane olan üye sayısı aynı kalmıştır. Teknik Komiteye üç artıla 66 ya yükseltmiştir. Rekomandasyon sayıları, yeni düzenlenen 23 tane ile birlikte 255 olmuştur.

XXXII. IEC Genel Kurul toplantısı 11.-25 Temmuz 1967 tarihleri arasında Prag'da yapılmıştır. Çeşitli teknik komite toplantıları ile birlikte yapılan Genel Kurul'a Enstitümüz temsil Robert Kolej Araştırma Merkezi Direktörü Prof. Necmi Tanrıoç Başkan, Prof. Dr. Haldun Gürcmen Başkan Yardımcısı ve İstanbul Teknik Üniversitesi Prof. Dr. Adnan Ataman, Prof. Dr. Osman İkizli, Prof. Dr. Hasan Önal, Prof. Dr. Fikri Uzgören ve Elektrik İşleri Etüt İdaresinden Yüksek Mühendis Erdoğan Demiryürek katılmışlardır.

Genel Kurul toplantılarında yapılan IEC Başkanlığı seçimi Fransadan M. P. Ailleret kazanmış ve görevine başlamıştır.

TSE'DE YAPILAN MİLLETLERARASI STANDARD CALIŞMALARI

IEC'nin Enstitümüzde düzenlenen çalışmalarından 18 numaralı «Gemi Kablo ve Kablo Donanımları» Alt Komitesi, 27 Ekim'de; 20 B numaralı «Alçak Gerilim Kablolari» Alt Komitesi, 30.-31 Ekim'de; 20 numaralı «Elektrik Kablolari» Teknik Komitesi, 1.-2 Kasım'da; «Kauçuk ve Termoplastik Yahtılmış Yüksek Gerilim Kablolari» Çalışma Grubu, 3.-4 Kasım'da toplanmıştır.

Bu toplantılar, Almanya 10. Fransa 9, İtalya 7, Hollanda 6, İspanya 2, İngiltere 5, Polonya, Norveç 2, Yunanistan 3, Belçika 2, İsviçre ve İsviçre de birer delega ile katılmışlardır. Memleketimizden de Devlet İşleri Barajlar ve Hidroelektrik Santrallar Dairesi, Denizcilik Bankası, Elektrik İşleri Etüt İdaresi, Deniz Kuvvetleri Kumandanlığı gibi resmi kuruluşların yanı sıra Elektrik Mühendisleri Odası ve Türk Loydu gibi kuruluşlar ve Türk Kablo A. O., Simko, Kavş, As Kablo, Yasef Trevers, Surtel, Yılmaz Elektrik, Kablosan, Rabak ve Siemens firmaları ile Enstıtütümüz Elektrik ve Elektronik Hazırlık Grupları üyelerinden olmak üzere 40 a yakın delega katılmıştır.

Toplantılar başarılı geçmis ve kapanış konuşmalarında Komite Başkanı Enstitümüzü övmüş, daha önce başka ülkelerde yapılan toplantılar oranalı büyüklik bir rahatlık içinde çalışıklarını ifade etmişlerdir.

IEC çalışmalarını, yurdumuzda ki bilimsel kuruluşlara ve sınai dallara yakından aktarabilmek ve bu çalışmalarla daha bütünlük bir katkıda bulunulabilmek için IEC Komiteleri çalışmalarına paralel olarak mahalli çalışma grupları kurmak üzere te-

sebbüse geçilmiş ve bunun olumlu sonucu olarak, Ankara ve İstanbul'da çalışmalar başlatılmıştır.

İKTİSADİ İŞBİRLİĞİ VE KALKINMA TEŞKİLATI

(Organization for Economic Cooperation and Development - OECD)

AVRUPA EKONOMİK KOMİSYONU

(Economic Commission for Europe - ECE)

FAO/WHO KODEKS ALIMENTARIUS KOMİSYONU

(FAO/WHO Codex Alimentarius Commission - FAO/WHO CODEX)

OECD ve ECE ile ortaklaşa çalışmalarımız devam etmiş ve çeşitli toplantılarla iştirak edilmiştir.

★ 29.-30 Mayıs tarihleri arasında OECD Danışmalar Grubunun ve 3 Mayıs - 2 Haziran 1967 tarihleri arasında OECD Meyve ve Sebzeler Standardları Grubunun Paris'te yapılan toplantılarına Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dekanı ve TSE Ziraat Hazırlık Grubu Başkanı Prof. Dr. Sabahattin Özbeck katılmıştır.

11.-14 Aralık'ta OECD Eksperler Grubunun ve 14.-15 Aralık 1967 tarihleri arasında da Danışmalar Grubunun Hamburg'da yaptıkları toplantıya yine Enstitümüz temsil Ticaret Bakanlığı Standardizasyon Müdürü ve TSE Yönetim Kurulu Muhasip Üyesi Fasih Atam, Hamburg Ticaret Ataşemiz Mecit Ataklı ve yardımcı Nermin Barutçuoğlu katılmışlardır.

★ 18.-20 Mart 1968 tarihleri arasında Paris'te yapılan «Meyva ve Sebzeler ait Milletlerarası Standardların Uygulanması» ile ilgili Danışmalar Grubu toplantısına Paris Ticaret Müşavirimiz Sadun Etensel katılmıştır.

★ ECE Tarım İşleri Komitesi Gıda Maddeleri Grubunun Cenevre'de 12.-16 Haziran 1967 tarihleri arasında düzenlediği Eksperler Grubu toplantılarında Enstitümüz GATT nezdindeki Türkiye Daimi Temsilciliği Ticaret Müşaviri Kâmurhan Yetiş temsil etmiştir.

★ ECE Çabuk Bozulur Maddeler Standardizasyon Çalışma Grubu ve buna bağlı Eksperler Grubu 14.-18 Kasım 1967 tarihleri arasında Cenevre'de toplanmış ve buna Faruk Sünter Grubun Başkanı Vekili, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dekanı ve TSE Ziraat Hazırlık Grubu Başkanı Prof. Dr. Sabahattin Özbeck de üye olarak Enstitümüz temsil etmişlerdir.

Yapılan seçimde Faruk Sünter yeniden Başkan Vekiliğine seçilmiştir.

Gelecek yıllarda çalışma programı içine Antep fistığı, kuru incir ve kuru kayısı konuları da

BİK

ASBEST BORULARI

**PİK BORUDAN
% 40 UCUZ
HAFIF**

Bayındırlık Bakanlığı Sıhhi Tesisat keşif ve şartnamesi Kod No. 71 a

Merkez :
UNKAPANI C. 33
TEL: 27 22 19 - 22 35 87

UCUZ HAFIF SAĞLAM TECRİTLİ DAYANIKLI KESİLEBİLİR EOYANABİLİR TÜRK NORM VE STANDARTLARINA UYGUN

Standard — 67

Mamüllerin Üzerinde Gördüğünüz

M A R K A S I

**Onların, Standardlarında belirtilen Üstün Kalitelerini
İtade Etmektedir**

YALNIZ BU MARKAYI TAŞIYAN MALLAR

Standardlara Uygunluk Yönünden

**TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ'nün
Garantisi Altındadır**

almış, Antep fistığı ve kuru incir standardlarının raportörlüğü Türkiye, kuru kayışmazı de Yu-goslavya'ya verilmiştir.

- ★ **FAO/WHO Kodeks Alimentarius Komisyonu çalışmalarına Enstitümüz bu dönemde aktif olarak katkıma imkânlarımı bulmuştur.**
- ★ **19 - 20 Haziran 1967 tarihleri arasında yine Washington'da yapılan Meyva ve Sebze Kodeks Komitesi toplantısına da Sabahattin Dürmer iştirâk etmiştir. Kuru üzüm standard tasarısının da ele alındığı bu toplantıda rutubet deneyi, küp deneyi, renk karakteristiklerine ait toleranslar ve additifler gibi hususlar üzerine memleketimiz görüşü belirtimiştir.**
- ★ **Gıda Etiketleme Kodeks Komitesinin, Kanada'da Ottawa şehrinde 26 - 30 Haziran tarihleri arasında yaptığı üçüncü toplantıya Kanada Ticaret Müşavirimiz İbrahim Ünal katılmıştır.**
- ★ **Kodeks Alimentarius Avrupa Koordinasyon Komitesinin 6 - 8 Eylül 1967 tarihleri arasında Viyana'da yapılan 5. toplantısına, Viyana Ticaret Müşavirimiz Ulvi Acerman katılmıştır.**
- ★ **13 - 14 Kasım'da Gövde Etlerin Kesim Metodları Kodeks Komitesi ile 15 - 17 Kasım tarihleri arasında Et ve Et Mamulleri Kodeks Komitesinin Almanyada Külmbach şehrinde yaptıkları toplantılar Enstitümüz temsil et ve Bahç Kurumu Ankara Et Kombinasyonu Müdür Muvavi Veteriner Hekim Sadrettin Arisoğlu katılmıştır.**
- ★ **25 - 29 Mart 1968 tarihleri arasında Roma'da yapılan Meyva Sulan Kodeks Komitesi toplantılarında Enstitümüz, Roma Ticaret Müşavirimiz Süleyman Çeşmebaşı tarafından temsil edilmiştir.**

MİLLÎ STANDARD ENSTİTÜLERİ İLE İLİŞKİLERİMİZ

Enstitümüzün kardeş millî standard enstitüleriyle ilişkileri bu dönemde de samimî bir dostluk havası içinde devam etmiş, bu arada Güney Afrika, Pakistan ve Israel Standardları Enstitülerinden gelen tasarılar ilgilî Hazırlık Gruplarımıza incelemek mütâfaalar verilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Teşkilât - Eğitim - Mevzuat

A — TEŞKİLAT :

Enstitümüzün çeşitli dallardaki hizmet yükü bu dönemde daha da yoğun bir hal almış bulunmasına rağmen, kadro mevcudunu sıkı ve sistemli bir şekilde geliştirmekla elemen ihtiyacının karşılanmasına gayret gösterilmiş, yalnız Lâboratuvarlarımıza için bu tedbir yetersiz kaldığından, duyulan sorumluk karşısına buraya ikinci kimya yüksek mühendisi ve bir laborant atanmıştır.

Bu dönemde, Türk Standardlarını hazırlamanın yanı sıra, TSE'nin hizmet kapasitesini ve verimliliğini artırmaya matuf bazı tedbirler de alınmıştır.

İhtisas Kurulları Müdürlüğünde reorganizasyona gidilmesi ve buna paralel olarak her servisteki çalışmaları adım adım izlemeye imkân veren yeni metodlar bulunup yürütüle konulması bu cümlenedir.

Yine bu arada standardların basılmasında meydana gelen ve geçen Genel Kurullarımızın da dikkatini çekmiş bulunan bazı maddî hataları önleyebilmek üzere, Müdürlük kadrosu içinde «Standard Tetkik ve Tashih Grupları» kurulmuş, bu suretle Türk Standardlarının orijinal metinlerine uygun biçimde basımları daha sağlam esaslara bağlanmış, aynı zamanda personelden en yüksek randimanın alınmasına çalışılmıştır.

TSE faaliyetleri alınan tedbirlerle hergün tekâmiile doğru göttürülerek ve daha iyi isleyen bir düzene sokulmuş olmaktadır.

★

B — EĞİTİM :

Bu dönemde eğitime özellikle önem verilmiş ve bu yolda harcanan çabalarla verimli sonuçlar alınmıştır. Yurt dışına kadar taşmış olan bu çalışmalar aşağıda sunuyoruz :

- 1 — İhtisas Kurulları Yönetim ve Kontrol Müdürlüğünde Raportör Altay Kozak Japon Hükümetince verilen burs ile 10 Nisan 1968 tarihinde Japonya'da açılan ve üç ay süreli olan «Endüstriyel Standardizasyon ve Kalite Kontrolu» kursuna katılmıştır.
- 2 — İhtisas Kurulları Yönetim ve Kontrol Müdürlüğünde Raportör Yardımcısı Tunç Tan Baltacıoğlu Fransız Hükümetince verilen burs ile Paris'te açılan beş ay süreli «Normalizasyon» konulu kursa 25 Ocak 1968 tarihinde katılmıştır.

C — MEVZUAT :

TSE hizmetlerinin gerekligi gibi yürütülebilmesi yönünden bu dönem :

- 1 — Geçen Genel Kurulumuzun tasvibi ile tâdil edilmiş bulunan TSE Personel Yönetmeliğinin 16inci maddesini uygulama ile ilgili olarak «Bir terfi devresinde personele yapılacak işlem, takdirname, özel ikramiye, terfi süreleri» talimatı hazırlanmıştır.
- 2 — Yönetim Kurulunun 28.11.1967 tarih ve 111/180 sayılı kararı ile yürürlüğe konulan reorganizasyon gereklerine uyularak «Görev ve Sicil Talimatı»nın bazı maddelerinde değişiklikler yapılmıştır.
- 3 — Bakanlar Kurulu kararıyla tasdik edilmiş 4/685 sayılı «Sabotajlara Karşı Korunma ve Sabotajları Önleme» Talimatına paralel olarak, TSE sitesi için bir «Sabotajdan Korunma Plâni» hazırlanmış ve yürürlüğe konulmuştur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yayın ve Tanıtma

Geçtiğimiz çalışma döneminde Yayın ve Tanıtma yönünden de imkânlarımızın yeterince gaba hançamıştır. Bu konudaki çalışmalarıımızı şu şekilde sıralayabiliriz:

A — YAYIN :

I — STANDARDLARIN BASKI SATIŞ VE DAĞITIMLARI :

Türk Standardları Enstitüsü'nün faaliyetleri arasında önemli bir yer tutan standardların baskı, satış ve dağıtım işleri, geçen yıllara göre, memnuniyet verici bir gelişme göstermiştir.

207 YENİ STANDARD BASTIRILDI

a) Baskı :

Bu dönemde, 207'si ilk baskı, 58'i mevcutları tükenen standardların ikinci baskiları olmak üzere 265 standard yayınlanmıştır.

SATIŞLARDAKİ ÖNEMLİ ARTIŞ

b) Satış :

Sunu da memnuniyet ifade etmek isetriz ki, baskı sahnesindaki gelişmeye paralel olarak, standard satışları 360.452,05 lirayı bulmuştur.

Şimdije kadar iyi bir düzen içinde uygulanmasına rağmen standard satışlarının yanı sıra, yeni tatbik edilen «Tam Takım» ve «Grup» standard abonman sistemi ilgi görmüş ve satışların artmasında rol oynamıştır.

Geçen dönemde kaydedilen 37 standard abonesine karşılık, bu dönemde resmi ve özel sektör nezdindekiolumlu çabalarımız sonucunda, abonelerimizin sayısı 154'e çıkmıştır.

c) Dağıtım :

Yayınlanan «Türk Standardları», geçen dönemlerde olduğu gibi, bu dönemde de ISO ve IEC üyesi yabancı kuruluşlarla ilgili mercilerimize sürekli olarak gönderilmiştir.

II — TSE'NİN YAYIN ORGANI (STANDARD DERGİSİ) :

Enstitümüzün aylık olarak yayinallyadığı Standard Dergisi 7 ncı hizmet yılina daha hızlı bir gelişme tempusu içinde girmiştir.

Memleketimizde standardizasyon kavramının tanınmasında ve yayılmasında önemli bir yeri bulunan «Standard», artik ekonomik ve teknik çevrelerimizde aranılan ve her zaman el altında tutulması gereken bir bilgi ve haber kaynağı nitelini kazanmıştır. Reklâm yayılmasına konusunda da aynı şekilde ilerlemeler kaydetmiş, sayıları her gün biraz daha artan reklamları, millî sanayiliimiz temsil durumlarına göre öncelik tanyarak yayımlamak yoluna girmiştir.

Firmalarımızın, «Standard» daki

reklamları sayesinde iç piyasada güçlendiklerini ve hattâ ihrac imkânları bulduklarını söylemeleri bu gerçeği ortaya koymaktadır. Diğer taraftan Derginin eski sayılarından birçoğu ile cıltlenmiş 1 ve 2 numaralı yıllıklarının mevcutları kalmamıştır.

III — BAŞKA YAYINLAR :

a) Katalog :

Türk Standardlarının sayıları coğaldıkça bunların, ilgili bilimsel, resmi ve özel kuruluşlarımıza duyurulmaları ve dağıtılmaları da önem kazanmaktadır.

Bu hususu gözönünde tutarak, daha değişik bir düzende hazırladığı,ımız rahat kullanmış «1968 Türk Standardları Kataloğu» mu incelemenin sunmuş bulunuyoruz. İhtiyacı karşılayabilecek sayıarda bastırduğumuz yeni katalog önumüzdeki yıllarda da, ha büyük gelişmeler gösterecektir.

b) Broşürler :

Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) tarafından hazırlanan ve her seviyedeki ilgili hitabeden «Standard nedir?» adlı broşür, dilimize çevrilek basılmış ve dağıtılmıştır.

Bu konuda geçtiğimiz yıl yapılan önemli bir çalışma da, Türkçeye İngilizce ve Fransızca olmak üzere üç dilde ve renkli olarak hazırlanan broşürdür. «Türkiye'de Standardizasyon ve TSE» adını verdığımız bu yayınımızda, memleketimizde standardizasyonun tarihçesi anlatılmıştır; TSE'nin kuruluşu, çalışmalarını teknik imkânları ve standardizasyon uygulaması üzerinde gerek halkımıza ve gerekse TSE ile ilgili yabancılaraya aydınlatıcı bilgiler verilmektedir.

c) Çeşitli Yayınlar :

Bu dönemde de, TSE'nin baskı işlerine ilişkin matbuva ve cilt ihtiyaçları eksiksiz olarak ve itina ile karanlanmıştır.

YABANCI STANDARDLAR ARŞİ VİMİZİN FAALİYET VE HİZMETLERİ

1 — Dönem içinde ISO üyesi kardeş enstitülerden 10565 yabancı standard gelerek Arşivimizde giriş figleri düzenlenmiş ve özel dosyalarına yerlestirilmiştir.

2 — Dış ziyaretçiler ve TSE İhtisas Kurullarında görev almış elemanlar Yabancı Standardlar Arşivi'meye gelerek 2440 tane yabancı standarddan yararlanmıştır.

3 — Resmi ve Özel Sektörden gelen müracaatlar üzerine muhtelif memleketler Standard Enstitülerinden 8634.75 TL. değerinde 641 tane standard getirilerek isteklilerine verilmiştir.

B — TANITMA

a) Basın ve TRT ile Münasebetlerimiz :

Geçtiğimiz yılın izlenimleri, standardizasyon konusunun ve bu alanındaki çalışmaların Türk Basınında daha geniş ölçüde yer almaya başladığını belirtmektedir.

Nitekim, «Basında TSE» adı altında görüşlerinize sunduğumuz

pano bu kanımızı doğrulayacak niteliktedir. Bu yıl TSE Yönetim Kurulu Başkanı Faruk Sünter'in, ISO'nun Moskova'da yapılan Genel Kurul toplantısından dönüşünde verdiği basın konferansı ilgi çekici olmuştur. Bunda, Dünyada ve memleketimizde standardizasyonun gelişmeleri hakkında etrafı bilgi verilmiş ve basın mensupları tarafından sorulan çeşitli sorular cevaplandırılmıştır.

Ekonominin kalkınma çabalarımızda TSE yanında yer alan çeşitli milli kuruluşlarımızın, yayın organlarında standardizasyona önemle yer vermeleri bizleri sevindirmektedir.

STANDARDİZASYON DÂVASI ÇEŞİTLİ YAYIN ORGANLARI TARAFINDAN BENİMSENİYOR

Mühendis ve Mimar Odalarının yayın organları bu hususa en eski ve iyi birer örnek olmak özelliğini devam ettirmektedirler. Öte yandan, Türk Sevk ve İdare Derneği kendi dergisinde, birbirini izleyen iki sayısını «Kalite Kontrolu» ve «Standardizasyon» konularının derinliğine işlenmesine ayrıarak TSE ile yakın işbirliği yapmış; Millî Produktivite Merkezi, yeni yayınlamaya başladığı «Produktivite Verimlilik» Dergisinde standardizasyon konusunu sürekli olarak ele alınması için TSE ilgili ile temasında bulunmuş ve bu husus gerçekleştirilmiş; Ege Bölgesi ve İstanbul Sanayi Odalarımızda, yaymlarında standardizasyona dair makale ve haberlere sık sık yer vermek suretiyle bu davada büyük destek olmuşlardır.

Standardizasyonu geniş halk kitelerine mal etmek yönünden, Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumunun gösterdiği anlayışı da anmadan geçmemeyeceğiz.

Türk Standardları Enstitüsü, karmuylu ilgilendiren yurt içi ve milletlerarası faaliyetlerini radyo ile duyurmak konusunda gerekli titizliği göstermekte ve bu konuda olumlu sonuçlar almaktadır.

b) Standardizasyonda İlgili Kurs, toplantı, konferans ve Seminerler :

1967 - 1968 Çalışma dönemi, Türkiye'de standardları uygulayan Devlet görevlilerini eğitmek ve onları gerekli bilgilerle teçhiz etmek tizere düzenlenen bir kursa sahne olmuştur.

Sanayi Bakanlığı'nın teklifi izerine Türk Standardları Enstitüsünün 20 - 25 Kasım 1967 tarihlerinde düzenlenen bir haftalık kursa Bakanlığın merkez ve taşra teşkilatında mecburi standardların kontrolü ile görevli 28 elemam katılmıştır.

Kursta öğretim görevlileri, TSE Hazırlık Grupları ile bu konuda yetişmiş TSE Personeli arasında seçilmiştir. Organizasyon işlerini de Yayın ve Tamıma Müdürlüğü ile Sanayi Bakanlığı ilgilileri birlikte yürütmüştür.

Başarı ile sonuclanan bu kurs münasebetiyle, TSE'nin ilk kez bas-

tırduğu sertifikamın bir örneği yayınlarımın teşhir edildiği panoya konulmuştur.

TSE'yi ve hizmetlerini tanıtmak bakımından çeşitli toplantı, kurs ve seminerlerden de yararlanılmıştır. Aşağıda sunduğumuz faaliyetler bunların belli başlı örnekleridir: (Burada, geçen faaliyet döneminde, TSE yetkililerinin aktif rol oynadıkları, 24 ayrı kurs, toplantı, konferans ve seminer sayılmaktadır).

C) SERGİLER

1 — ISO'nun Haziran 1967 ayında Moskova'da yaptığı Kongrede açılan milletlerarası sergiye TSE'nin kuruluş ve faaliyetlerini gösteren 8 pano ile ıstırak edilmiş ve ziyaretçilerin yakın ilgisini çeken panolarımız Sovyetler Birliği Standardlar Enstitüsünün isteği üzerine kendilerine hediye edilmiştir.

2 — Türkiye Odalar Birliği'nin düzenlediği 4 üncü Sanayi Kongresi sırasında açılan, Fotoğraflarla Sanayi Sergisine yine TSE'yi ve hizmetlerini canlandıran üç pano ile ıstırak edilmiştir. Bu sergide ayrıca, TSE yayınları da teşhir edilmiş, broşürler dağıtılarak Standard Dergisi'ne abone kayıtları yapılmıştır.

D — TSE'yi ZİYARETLER

Geçen dönemde TSE'yi tanımak ve hizmetlerinden yararlanmak için ziyaret bulunan yerli ve yabancı ziyaretçilerin sayılarında artış olmuş ve bu konu ile de özel surette ilgilenmemiz gerekmistiştir.

Aşağıda sunduğumuz liste, bu ziyaretlerin amaçlarını ve önemini belirtmektedir. (Raporun bu bölümünde, dönem içinde TSE'yi ziyaret eden yerli ve yabancı heyetler belirtilemiştir).

E — TSE'de YAPILAN TOPLANTILAR

Türk Standardları Enstitüsünün dörtlü olarak tanınmasını sağlayan çeşitli toplantılar bu dönemde de TSE salonlarında yer verilmiştir. Bunların önemlerini aşağıda açıklıyoruz. (Burada da TSE salonlarında yapılan toplantıların başlıklarını sayılmıştır).

Rapor söyle sona ermektedir:

«Faaliyet dönemi içinde bu çalışmalarla ilham kaynağı ve destegimiz Genel Kurulumuzun aldığı kararlarla hakkımızda gösterdiği teveccihî ve itimat olmuştur. Hizmet görürken de Üniversitelerimizle resmi ve özel sektör, TRT, Anadolu Ajansı, Basın, Miz ve Resmi Gazete teşvik edici ve destekleyici nitelikte değerli yardımalarını TSE'den esirgememişlerdir.

Türk Standardlarını hazırlayan ihtisas kadrosunun hizmetteki katkı payı ise büyük olmuştur. Standardizasyon idealine ulaşırıacak hizmetlerde TSE'ye eşlik edenlerin tümüne bunun için teşekkürlerimizi bildirirken yüksek Genel Kurulumuzu da duygularına tercüman olduğumuza inanıyor. Faaliyet Raporumuzu inceleme ve onaylarına sunuyoruz.»

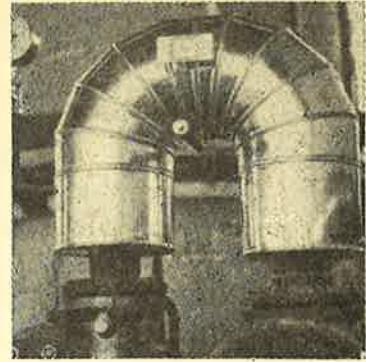
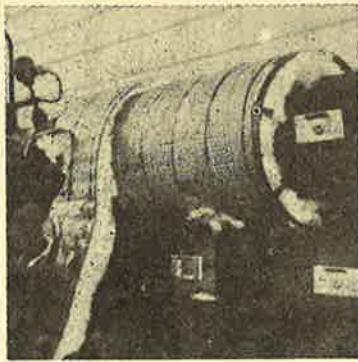
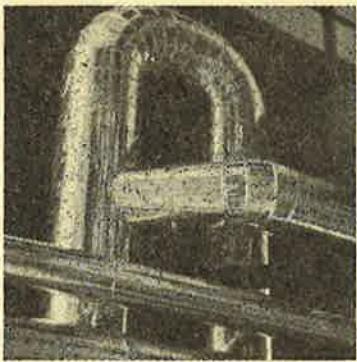
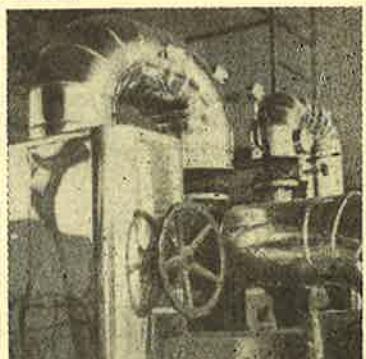
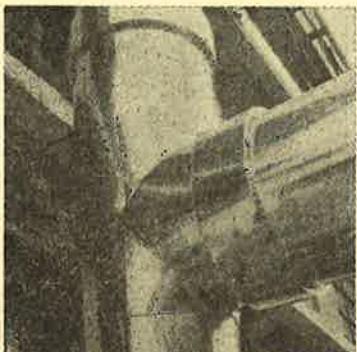

TEKNİK İZOLASYON A.Ş.

GRAFIKA

**Koç Holding Grubuna dahil
Yeni ve Güçlü
bir Montaj Şirketi**

- * Saç kaplamalı Sanayi izolasyonlarını
- * Soğuk hava depoları ve Pipe-Line tesisleri izolasyonlarını
- * Binaların sese, ısuya karşı izolasyonlarını
en doğru ve en ekonomik bir şekilde tatbik etmek üzere Avrupa'da yetiştirmiş mühendis ve teknisyen kadrosu ile hizmetinizdedir.

tekiz TEKNİK İZOLASYON A.Ş.

Adres : Fermeneciler No. 90 Karaköy-İstanbul-Telg.İzolasyon-İstanbul-Tel.: 49 17 62-63-64

TSE'nin VIII. GENEL KURULU TOPLANDI

(Baştarafı 7. sayfada)

mis ve O. D. T. Ü. Doçentlerinden Temel Çakaloz tek aday olarak oy birliği ile Kimya Hazırlık Grubu Başkanlığına seçilmiştir.

Daha sonra, A ve C Gruplarından Genel Kurul adına Teknik Kurul'a katılacak ikişer delegenin seçimi gerçekleştirilmiş ve oylama sonunda A Grubundan Fuat Yücesoy ve İsmet Özтunalı'nın; C Grubundan da Namık Kemal Savun ve Özdemir Yarar'ın oybirliği ile seçildikleri anlaşılmıştır.

Yönetim Kurulu'nda üç yılarnı dolduran Celâl İmre ile Fasih Atam'ın yerine seçilecek ikinci üye için Celâl İmre, Fasih, Atam, Mustafa Seyrek,

Murat Dikmen ve Namık Kemal Sa-	vun adaylıklarını koymuslar ve :
Celâl İmre	: 51
Fasih Atam	: 48
N. Kemal Savun	: 22
Murat Dikmen	: 18
Mustafa Seyrek	: 16

oy alındıklarından Celâl İmre ve Fasih Atam'ın Yönetim Kurulu asıl tiyeliklerine, N. Kemal Savun ile Murat Dikmen'in de yedek tiyeliklere seçildikleri anlaşılmıştır.

TSE Genel Kurulu'nun Yeni Üyeleri :

Oy ayarımı devam ederken, gündem maddelerinin görüşülmesine de-

vam edilmiş ve Genel Kurul'a C Grubundan gelir durumları itibariyle otomatik olarak üye sıfatını kazanan Denizli Ticaret Odası, Adana Sanayi Odası, Edirne Ticaret ve Sanayi Odası ve Lüleburgaz Ticaret Borsası'nın bu durumlarından Genel Kurul'a bilgi verilmiş ve kendilerine «Hosgeldiniz» denmiştir.

Diğer taraftan İstanbul Yıldız Teknik Okulu'nun A Grubundan üye İlçe kabul edilmeleri hususundaki teklifi de oylanmış ve bu okulun, TSE Genel Kurulu'nda 1 delege ile temsil edilmesi oybirliği ile kabul edilmişdir.

Genel Kurul'un Cumhurbaşkanı'na Cevabı Mesajı:

Başkanlık Divanının teklifi ile TSE Genel Kurulu, Cumhurbaşkanımız Cevdet Suna'ya su cevabı mesajın gönderilmisini oybirliği ile kabul etmiştir :

**«Sayın Cevdet Sunay
Cumhurbaşkanı
ANKARA**

Türk Standardları Enstitüsü Genel Kurulu, teşvik edici ve çalışmalarımıza ışık tutan değerli mesajınıza sükrânalarının ibrâğımı ittifâkla kârara bağlamış ve gösterdiğiniz yolda takdir ve tebriklerinize läylîk olacak çalışmalarına devam edeceğinîn yüksek huzurlarına ulaştırılmasına beni görevlendirmiştir.

Derin saygılarımızla arzederim.
**TSE Genel Kurul Başkanı
Prof. Necmettin Tanyolaç»**

F. Sünter, Genel Kurul'a Tebrik Edildi :

TSE Genel Kurulu, Özel Bütçe ve Hesap Komisyonunun Raporunda, ki teklife uyarak, ISO Başkanlığına seçilmiş bulunan Faruk A. Sünter'in sekizinci Genel Kurul tarafından tebrik edilmesini oybirliği ile kararlaştırmış ve tebrik mesajının Başkanlık Divanı tarafından kaleme alınmasını kabul etmiştir.

★
Sekizinci TSE Genel Kurul çalışmaları, bu suretle olgun bir hava içinde son bulmuştur.
★

Yeni Yönetim Kurulu Görev Bölümü Yaptı :

İki üyesinin tekrar seçilmesi ile yeniden teşekkür etmiş bulunan TSE Yönetim Kurulu ilk toplantısında görev bölümünü su şekilde yapmıştır.

Başkan : Faruk A. Sünter,
Başkan V. : Celâl İmre,
Muhasip Üye : Fasih Atam,
Uye : Kâzım Turgay,
Uye : Prof. Haldun Gürmen,
Uye : Prof. Dr. Tarık G. Somer.

HER TÜRLÜ REKLAMLARINIZ İÇİN

TÜRKAY ENDÜSTRİ ve TİCARET A.Ş.

KİBRİTLERİ

Kutu etiketleri Üzerine
Hertürlü reklamlarınızı
Yurdun her yerinde
Teşhir eder.

AYRICA

Hususi Reklâm poşet
ve büyük kutu kibritle
de reklamlarınızı en iyi
şekilde yapabilirsiniz.

Tafsilat için müracaat :

Tel: 63 36 00 - 01

Adres : Çayırbaşı sokak No. 1

İstinye - İstanbul

SUMMARY OF CONTENTS

PRESIDENT SUNAY'S MESSAGE TO TSE

p. 3

On the occasion of the Eighth General Assembly of TSE, held on 20 May 1968, Turkish President Cevdet Sunay sent the following message to the chairmen of the meeting.

The message reads :

«I hereby transmit to the esteemed delegates attending the General Assembly and the institutions they represent my most cordial greetings.

The result of TSE's continuously developing efforts on our economy and the country as a whole has begun to show positive trends. This pleases us very much. I, therefore, wish to extend my congratulations and appreciation.

I believe that your efforts towards achieving quality in our production of agricultural and industrial products and also towards providing quality control will yield positive results also for our foreign trade.

I also believe that your cooperation with the International Organization for Standardization and similar international organizations will speed up and bring welcome changes to your work and at the same time will be of benefit to our international technical assistance relations.

I consider the election of one of your representatives to the presidency of the International Organization for Standardization a result of your successful efforts.

I recommend that institutions concerned should unceasingly support your Institution's work in the fields of standardization organization, training, legislation, publications and public relations and that education on standardization be included in technical and professional education.

I wish your General Assembly success and hope that the anniversary of the founding day of your Institution will be pleasant.

President of the Republic
Cevdet SUNAY»

«STANDARDIZATION AND DIVERSIFICATION AND SIMPLIFICATION OF VARIETIES» p. 5

The National Productivity Center arranged a seminar on the subject of «Productivity in Industry» on 6-9 May 1968.

TSE's Secretary General Veli İsfendiyar delivered a paper on «Standardization, and Diversification and Simplification of Varieties» at the above mentioned seminar.

Mr. İsfendiyar first talked about standardization and said that standardization was a natural tendency of men and had been turned into a scientific discipline in modern times. He cited examples from the old Egyptian and Venetian civilizations and mentioned the measurement units in England and also the attempts towards standardization by the Ottomans as examples.

Mr. İsfendiyar concluded this part of his speech by mentioning the experiments of Eli Whitney in U.S.A., who is considered the leader of modern standardization.

He then continued with simplification which he pointed out should not be confused with but closely related to standardization, and stressed the importance of savings obtained and increase in productivity realized through simplification, which means reducing the number of types.

In the latter part of his speech Mr. İsfendiyar stated that producers, in order to satisfy the natural tendencies of consumers and also to compete with other producers, offered diversified products in the market, a fact which increased the production cost. He pointed out that what was required was to reduce production costs through a scientific simplification method.

THE 8th GENERAL ASSEMBLY OF THE TURKISH STANDARDS INSTITUTION p. 6-7

The 8th General Assembly of the Turkish Standards Institution was held on 20 May 1968.

The opening speech was delivered by TSE's President Faruk A. Sünter. Mr. Sünter greeted the delegates, wished success to the General Assembly and requested a one minute silence in memory of Atatürk.

After this the Chairman and Assistant Chairmen of the General Assembly were elected.

Prof. Tanyolaç, the Chairman, read the message sent to the General Assembly by the President of the Republic.

Next, a committee of three was elected to study the budget and staff cadres proposed by the Board of Governors of TSE.

Following this, the Activity Report, the Financial Report and the Report of the Auditing Committee were discussed.

Mr. Sünter summarized the Activity Report which had already been submitted to the delegates. He gave extensive information about the standards activities of the last period of work, TSE laboratories, international activities, organization, publications and training programmes.

Mr. Sünter's explanations were followed by questions. Various delegates stated their views. They mainly stressed the need for increasing the revenues of the Institution which they thought was essential in order to increase the Institution's capacity to make new standards, and suggested measures such as receiving contributions from private institutions.

Mr. Sünter then replied to the criticisms and suggestions made on behalf of the Board of Governors.

During the intermission after the morning session, a group visited Ataturk's Mausoleum and laid a wreath on his tomb.

During the afternoon session elections were held for vacancies in the Chairmanship of the TSE Chemistry Preparatory Group and the representatives of General Assembly to the Technical Council, as well as for the Board members. Mr. Celal Imre and Mr. Fasih Atam were re-elected to the Board of Governors.

The General Assembly then composed a message in reply to President Sunay's message. The message reads.

«The General Assembly of the Turkish Standards Institution agreed unanimously to convey its deep appreciation for your encouraging and enlightening message. The General Assembly also wishes to convey its resolution to continue to be worthy of your appreciation. In the name of the General Assembly, I extend my deepest respects.

Prof. Necmettin TANYOLAC
Chairman of the TSE's 8th
General Assembly»

The General Assembly officially voiced its congratulations to TSE President Faruk A. Sünter for his election to the Presidency of ISO.

TURKISH STANDARDS CATALOGUE 1968 PUBLISHED

p. 9

The latest edition of the Turkish Standards Catalogue has been brought up to date as per 30th April 1968, the end of the work period of the Turkish Standards Institution.

The Catalogue contains the serial numbers, titles, and prices of Turkish Standards as well as their groupings on the basis of the UDC System.

The additions, changes and developments in the Turkish Standards after 30th April 1968 will be given in our magazine.

The 1968 Catalogue give space to advertisements in its pages for the first time this year.

The Catalogue is prepared in Turkish and English.

YUGOSLAVIAN TRADE GROUP AT TSE p. 9

A Yugoslavian trade group visiting our country upon the invitation of the Union of Chambers of Commerce of Turkey visited TSE on 29 May, and received information about standardization work in Turkey.

AT TSE'S PREPARATORY GROUPS p. 10

The Electric, Civil Engineering Mining, Machinery and Metallurgy Preparatory Groups are working on new drafts of standards in these first days of the new period of work which commenced on 20 the May 1968, the date of the General Assembly of the Turkish Standards Institution.

ABOUT ISO p. 11

From time to time articles have appeared in our magazine about ISO and lists of recommendations accepted by ISO have been published.

Even so, during the 8th General Assembly, while talking about TSE President Faruk A. Sünter's election to the Presidency of ISO, the delegates appeared to need more knowledge about ISO, its foundation, its history and its organs.

The aim of this article is to acquaint our readers with ISO, of which the Turkish Standards Institution has been a member since 1955, along with 62 countries.

Founding and Development of ISO

The first organized work in the field of international standardization started at the beginning of the 20th Century. The organization that is today called the International Electrotechnical Commission was founded in 1906. IEC was later affiliated to ISO, but maintained its autonomy regarding its administration and financing.

The need for organized international standardization besides electric and electrotechnical subjects was particularly felt after the First World War.

In 1926, national standards organizations of about 20 countries founded the International Federation of National Standards Associations (ISA).

ISA had to cease functioning during the Second World War. As a matter of fact, the Organization which up to 1939 had made great efforts to achieve cooperation among nations, had lost its strength when its members which entered the war, left the Organization.

International standardization activities were run by the United Nations Standards Coordination Committee (UNSCC) between 1944 and 1946.

On 14th October 1946, members of UNSCC, together with certain non-member countries met in London. At this meeting 64 delegates of 23 countries agreed to set up an organization called the International Organization for Standardization (ISO).

The provisional General Assembly which met in London on 24th October accepted the statute and rules of the new organization. The organization would have been officially founded when membership applications reached 15. On 23rd February 1947 the 15th application was received. The number of members has increased since then and the organization recorded great progress.

ISO, with its Central Secretariat in Geneva, has today 57 members from 62 countries (six Central American countries are united under one organization, ICAITI). The number of ISO recommendations which are in the nature of world standards have reached 675 in number.

The official languages of the organization are English, French and Russian.

Organs and Work System of ISO

The highest organ of ISO is the General Assembly which meets every three years in a different country by the participation of all members. The first General Assembly had met in Paris in 1949. This was followed by the meetings in New-York in 1952, in Stockholm in 1955, in Harrogate (England) in 1958, in Helsinki in 1961, in New Delhi in 1964 and in Moscow in 1967.

The president of ISO is elected by the General Assembly for a term of three years. Generally a well known personality in the field of standardization is nominated. In other words, not member countries or organizations but persons are elected to the Presidency of ISO. However, it is necessary for the national standards body of the country of the nominee to be a member of ISO. Until this date, presidential candidates have been elected from a different country each time.

The permanent executive organ of ISO is the Council. The Council is composed of 14 member countries and meets at least once a year. The President of ISO is the chairman of the Council.

The ISO Vice-President, Treasurer and the Secretary General, who is the head of the Central Secretariat in Geneva, are elected by the Council.

ISO follows an interesting work procedure in preparing recommendations. Draft recommendations are prepared by Technical Committees in which all member bodies may participate. Secretariats of technical committees (bestowed on national standards bodies upon their request and with the approval of the ISO Council) has to submit a report about the results obtained to the Council.

Technical committees may work by correspondence or by holding meetings.

Recommendations published by ISO may be accepted and implemented as national standards by member countries. The objective of ISO, namely to make one standard to be accepted by the whole world, is thus achieved.

MEMBERSHIP OF DEVCO

p. 13

Mr. R. Frontard, Assistant General Director of AFNOR, has been named chairman of DEVCO, the Development Committee, by the ISO Council.

Dr. A. N. Ghosh, the General Director of the Indian Standards Institution has been chosen a member of the same Committee.

NEW MEMBER OF ISO

p. 13

The Bureau of Standards of the Philippines has been admitted to membership in ISO as from 5 April 1968.

The number of ISO members reached 57 with this addition.

The Turkish Standards Institution has noted the address of this new ISO member body for sending it regularly its standards and other publications

TUNISIA CORRESPONDENT MEMBER OF ISO

p. 13

According to information received from the Central Secretariat of the ISO, the Direction of Industry attached to the National Economy and Planning Organization of Tunisia has been registered as a correspondent member of ISO.

The number of correspondent members of ISO has increased to 8 with this latest addition.

SECRETARY GENERAL OF ISO VISITS PRESIDENT SÜNTER

p. 13

Mr. C.H. Sharpston, Secretary General of the International Organization for Standardization (ISO) arrived in Ankara on May 12 to discuss with ISO President Faruk A. Sünter certain important matters concerning the Organization.

Mr. Sharpston stayed in Ankara for two days and left for Vienna on May 15.

The photograph on page 13 shows ISO President Faruk A. Sünter and Secretary General C.H. Sharpston working together.

ISO COUNCIL TO MEET

p. 13

The ISO Council will convene in Geneva on 12 June. The Executive Committee will also convene and finalize its work in the afternoon of the same day. The Council will continue to hold meetings between 13 and 15 June.

PLACO, Planning Committee of the Council will hold its meeting on 11 June.

ISO President Faruk A. Sünter will leave for Geneva on 7 June to be present at the meetings.

STANDARD FOR «STEEL PIT PROPS»

p. 14-15

This standard is for steel pit props widely used particularly in slightly inclined veins of coal mines to control ceilings, either to reinforce ceilings and floors or to collapse the ceiling left behind.

After the First World War timber reinforcement had increased tremendously but because the cost of timber props was too high and also because the required safety could not be obtained with timber props and excavation of coal was mechanized, engineers were forced to use easily demountable and adjustable steel props. Particularly in the Ruhr where the height of coal veins showed great variety, the use of adjustable props developed between 1940-1950.

In our country steel pit props began to be used in 1950. Because they ensure great savings in use of timber, they are now accepted as well-known reinforcement elements.

Hydraulic steel props, which began to be used particularly in England in 1950, will be the subject of a separate standard.

Underground conditions prevailing in our coal mines do not allow for economic use of hydraulic steel props as yet, whereas use of adjustable steel pit props is highly recommended. It is for this reason that preparation of the standard for steel pit props is attempted.

ACTIVITY REPORT OF TSE

p. 17-27

On pages 17-27 the summary in Turkish of the Activity Report submitted to the 8th General Assembly of the Turkish Standards Institution is given. This is followed by a list of the delegates who were present at the General Assembly.

TÜRK STANDARDLARI ENSTITÜSÜ ADINA

SAHİBİ VE BASYAZARI

: FARUK A. SÜNTER

MÜEŞSESE MÜDÜRÜ

: VELİD İSFENDİYAR

GENEL YAYIN MÜDÜRÜ

: M. UYGUNER

MALİ VE İDARI

: METİN KAYAALP

İŞLER MÜDÜRÜ

: İ. TANER BERKÜN

BU SAYININ SORUMLU

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

BASILDIĞI YER

: Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Matbaası - Ankara

TELGRAF ADRESİ

: STANDARD — ANKARA

TELEFON

: 17 91 24

POSTA KUTUSU

: 73, Bakanlıklar — ANKARA

İLÂN TARİFESİ

Tam sahife 300 TL.	1/2 sahife 450 TL.	1/4 sahife 250 TL.
-----------------------	-----------------------	-----------------------

Kapak içleri ve arka kapak 1000 lira.
İläve renk başına 250 lira fark alır.

ABONE SARTLARI

ADİ POSTA

Yıllık	12 Lira
6 aylık	6 Lira
Sayısız	1 Lira

UCAK POSTASI

Abone bedeline ucak postası ücreti ilâve edilir.

Yazilar, Derginin ve yazarın adı anılarak ıktibas olunabilir.